

Chovatelská analýza a návrh šlechtitelského programu v chovu ČMB v letech 2010 – 2020

Předkladatel: Svaz chovatelů Českomoravského belgického koně

Zpracovatel: Ing. Václav Ročeň

Odborní poradci: MVDr. Jaroslav Dražan, Ing. Věra Mátlová

Informační data: Ing. Ladislav Teplý

Technické zpracování: Irena Koblasová, Miroslav Doležal

2009

Obsah:

Obsah:.....	2
1 Úvod.....	4
2 Vývoj a struktura plemene	5
3 Chovný cíl	10
Barva	11
Minimální tělesné míry při zápisu do plemenné knihy	11
Znaky tělesné stavby	11
Užitkové vlastnosti.....	12
Psychické vlastnosti.....	12
4 Analýza	12
4.1 Vývoj početních stavů chladnokrevných hřebců zařazených do plemenitby po zkouškách výkonnosti	12
4.2. Vývoj početních stavů chladnokrevných klisen zapsaných do plemenných knih celkem a po zkouškách výkonnosti	13
4.3 Početní stavy plemenných hřebců, chovných klisen a mladých koní v populacích chladnokrevných plemen v roce 2001, 2004 a v roce 2007	13
4.4 Charakteristika základních tělesných rozměrů (KVP,OHR,OHOL) u aktuálních populací chladnokrevných hřebců a klisen v letech 2001, 2004 a 2007	15
4.5 Charakteristika základních tělesných rozměrů (KVP,OHR,OHOL) u aktuálních populací chovných klisen plemen ČMB, N a SN podle otců v letech 2001, 2004 a 2007	15
4.6 Podíly genů zakladatelů linií v % u aktuální populace plemenných hřebců ČMB, v členění podle jejich příslušnosti k liniím otců	18
4.7 Podíly genů zakladatelů linií v % u aktuální populace chovných klisen ČMB, v členění podle jejich příslušnosti k liniím otců	20
4.8 Ukazatele a parametry reprodukce	22
4.8.1 Vývoj počtů připuštěných chladnokrevných klisen podle plemen v období let 1995 - 2007.....	22
4.8.2 Vývoj počtů narozených chladnokrevných hříbat ze stejnosměrné – čistokrevné plemenitby podle plemen v období let 1995 - 2006	22
4.8.3. Vývoj natality u chladnokrevných klisen připuštěných v rámci stejnosměrné – čistokrevné plemenitby v letech 1995 – 2006	23
4.8.4. Intenzita připouštění hřebců plemene ČMB v letech 1995 - 2007, včetně narozených hříbat.	24
4.8.5 Příslušnost hřebců plemene ČMB působících v letech 1995 – 2007 v plemenitbě k liniím	28
4.9 Věková struktura hřebců a klisen v aktuálních populacích chladnokrevných plemen koní v ČR k roku 2007	30
4.10 „Uznané“ linie plemenných hřebců v populaci ČMB.....	33
4.11 „Uznané“ rodiny chovných klisen v populaci „ČMB“	34
4.12 Genetické zdroje.....	36
4.13 Morfologické znaky	36
4.14 Základní zbarvení	37
4.15 Analýza užitkových znaků	38
4.16 Přehled počtů klisen ČMB chovaných jednotlivými majiteli v ČR v r.2007.....	38
4.17 Rozbor hipometrických údajů hřebců a klisen	41
4.17.1 Vyhodnocení KVP u klisen ČMB zapsaných v HPK	41

4.17.2 Vyhodnocení OHR u klisen ČMB zapsaných v HPK.....	42
4.17.3 Vyhodnocení OHOL u klisen ČMB zapsaných v HPK	43
4.17.6 Vyhodnocení OHOL u klisen ČMB zapsaných v 1.PPK.....	46
4.17.7 Vyhodnocení KVP u klisen ČMB zapsaných v 2.PPK.....	47
4.17.8 Vyhodnocení OHR u klisen ČMB zapsaných v 2.PPK	48
4.17.9 Vyhodnocení OHOL u klisen ČMB zapsaných v 2.PPK.....	49
4.17.10 Vyhodnocení KVP u klisen ČMB zapsaných v PPK.....	50
4.17.11 Vyhodnocení OHR u klisen ČMB zapsaných v PPK	51
4.17.11 Vyhodnocení OHOL u klisen ČMB zapsaných v PPK.....	52
4.17.12 Vyhodnocení KVP u klisen ČMB zapsaných v PK	53
4.17.13 Vyhodnocení OHR u klisen ČMB zapsaných v PK.....	54
4.17.14 Vyhodnocení OHOL u klisen ČMB zapsaných v PK	55
4.18 Seznam hřebců přihlášených k PK ČMB	57
4.19 Vyhodnocení dědičných znaků dcer jednotlivých hřebců.....	60
5 Šlechtitelský program.....	63
5.1 Vlastní šlechtitelská opatření – vlastní šlechtění.....	63
5.2 Navržená opatření	65
5.2.1 Záchrana vymírajících linií	65
5.2.2 Alternativní připařování	65
5.2.3 Osvěžení krve	66
5.2.3.1 Schéma šlechtění plemene ČMB.....	67
5.2.4 Stejnoseměrné připařování v oblasti	68
5.2.5 Selektce klisen	68
5.2.6 Selektce hřebců.....	68
6 Závěr	70

1 Úvod

Po roce 1989 dochází k výrazným změnám ve společnosti i hospodářském životě v celé ČR. Tato situace se nevyhnula ani chovu koní. Chovatelská veřejnost zasažená pocitem svobody požadovala okamžité vytvoření chovatelských svazů a zrušení státní plemenářské správy včetně hřebčinců s tím, že vše si budou chovatelé řídit sami. Státní správa – potažmo ministerstvo zemědělství s tímto stavem nepřímo souhlasilo. Ovšem chovatelé v uvedené euforii trochu pozapomněli na to, že řídit celorepublikově chov daného plemene vyžaduje značné chovatelské, odborné a řídicí zkušenosti samozřejmě s patřičným finančním krytím. Výsledkem tohoto procesu je dnes stav, kdy jsou založeny chovatelské svazy, z nichž drtivá většina je řízena na amatérské úrovni bez provozních finančních prostředků.

Nedostatečně je tento stav řešen zřízením Asociace svazu chovatelů koní. Nedostatečnost spočívá v tom, že ASCHK je oprávněnou osobou dle zákona č. 154/2000 Sb. a pravomocí deleguje na jednotlivé RPK jednotlivých svazů, které jsou sdruženy v ASCHK. Přes ASCHK také proudí minimální finanční prostředky pro zabezpečení vedení plemenných knih. Tímto stavem je omezena suverenita jednotlivých chovatelských svazů. ASCHK by měla především fungovat jako servisní zařízení pro svazy s garancí MZe a ne jak je to v současnosti. MZe prakticky chov koní neřídí a vytváří pouze legislativní rámec, což je vůči ostatním vyspělým chovatelským zemím ojedinělý přístup. Tím jsou svazy odkázány sami na sebe, na svoje členy, jejich ochotu a obětavost pro koně něco udělat. Ovšem zde se naráží mnohdy na neodbornost, nekonceptnost a nekompetentnost, které z uvedeného celkového stavu pramení.

U Svazu chovatelů ČMBK tomu není jinak. Z tohoto důvodu se část RPK a předsednictva ČMB snaží dát tomuto svazu a jeho členům organizační nástroje, ve kterých by byl stanoven a jasně vymezen systém a organizace chovu (což bylo stanoveno v Zásadách chovatelské práce ČMB v r. 2008) a celý systém šlechtitelské práce a šlechtění plemene ČMB včetně celkové chovatelské analýzy současného stavu, která je zde předkládána, neboť doposud za uplynulých 20 let nic takového nebylo zpracováno.

2 Vývoj a struktura plemene

Populace ČMB koní v Čechách a na Moravě se utvářela, ve specifických klimatických a půdních podmínkách, v posledních cca 120 letech, a to na bázi importů především originálních belgických (období let 1880 - 1930) a v menší míře valonských (období let 1880 - 1900) hřebců a několika originálních belgických klisen. Zpočátku tj. v letech 1880 až 1900-10 bylo realizováno, v různých generačních úrovních, převodné křížení pomocí importovaných belgických hřebců na klisny domácí provenience, většinou s neznámým chl. původem a později (1900 -1920) na klisny se známým belgickým genovým základem v jejich prvé a druhé generaci rodokmenu. Souběžně byla mezi samčími a samičími produkty těchto páření realizována vzájemná plemenitba inter se, která v období 20-tých až 40-tých let nabývala výrazně na intenzitě a se slábnoucími importy se stala jedinou formou plemenitby v nově vytvořené a cíleně šlechtěné populaci českých a moravských chlad. koní s genovým základem originálních belgiků.

Intenzivní, cílenou a promyšlenou prací moravských a českých chovatelů, především v období let 1920 až 1960, ale i v následujících desetiletích, se postupně utvářela populace chladnokrevných koní - plemene českomoravského belgika (dále jen ČMB), která genotypovými, fenotypovými a užitkovými znaky svých aktuálních příslušníků splňuje aspekty zootechnických a genetických teorií o vzniku plemen, kdy u genově nej kvalitnějších jedinců plemene ČMB, zařazených do genetických zdrojů, je nejméně po 5 až 6 generací realizována čistokrevná plemenitba mezi samčími a samičími produkty původního převodného křížení. Každý z aktuálních žijících jedinců - hřebců a klisen plemene ČMB, zapsaných ve hlavní plemenné knize (dále jen HPK) a v plemenné knize (dále jen PK) má nejméně 6 známých a úplných generací původu a 8 až 12 částečně neúplných generací původu.

Na utváření plemene ČMB koní se největší mírou podíleli hřebci tohoto plemene (synové, vnuci, pravnuci atd. importovaných originálních belgických hřebců), kteří přísluší k následujícím významným liniím. Tyto byly založeny originálními belgickými hřebci a to 50 Corale (* 1909), 51 Bayard de Heredia (* 1920), 9 Marguis

de Vraimont (* 1920), 426 Aglae 24/1196 (*1920), 396 Bourgogne de Monti (* 1920), lic. Hans - 428 Branibor (ČMB) (* 1922), 26 Miroš (* 1923) a 113 Successeur de Boneffe 32/3274 (* 1928).

Dalších, více než 50, méně významných a v současné době již neaktuálních linií bylo založeno importovanými originálními belgickými hřebci jako např. : 222 Prince de Gages, 473 Positiv d Hor, 380 Conguerant de Bassilly, 20 Dauphin des Kentures, 473 Adrien de Beaussart, 142 Aviateno de Rognon, 316 Nankin, 497 Brennus, 63 Coguerant de Braine atd..

Současná, reprodukčně aktivní nejkvalitnější část populace plemene ČMB koní, tj. hřebci a klisny zapsané v HPK a PK, je z pohledu čistoty a homogenity své rodokmenové genové skladby nejkvalitnější populací ze všech, v současné době chovaných, plemen koní v ČR.

Chovná oblast ČMB je vymezena územím České republiky. Dále to mohou být jednotlivé chovy nebo chovatelská sdružení v zahraničí, o nichž rozhodne na jejich požádání Rada plemenné knihy (dále jen RPK)

Chovná populace zahrnuje v roce 2007 cca 1130 koní zapsaných v plemenné knize ČMB.

„Uznané“ linie plemenných hřebců v populaci ČMB

Označení linie			Zakladatel linie
1.	ČMB-L-A 01	426	Aglaé 24/1196,B., (*1920)
2.	ČMB-L-A 02		Albion d'Hor 23/1892,B., (*1915)
3.	ČMB-L-B 01	51	Bayard De Herédia,B., (*1920)
4.	ČMB-L-B 02		Boston (rus.chl.)
5.	ČMB-L-B 03	396	Bourgogne de Monti,B., (*1920)
6.	ČMB-L-B 04	428	Branibor, chč.B., (*1922)
7.	ČMB-L-C 01		Conquérant de Terhaegen 69900,B., *1910)
8.	ČMB-L-C 02	50	Corale ,B., (*1909)
9.	ČMB-L-H 01		Hercule de Doiceau 61/230,B., (*1913)
10.	ČMB-L-J 01		Jupiter 126,B., (*1880)
11.	ČMB-L-L 01		Laboureur d'Isaac 72006,B., (*1922)
12.	ČMB-L-M 01	9	Marquis de Vraimont,B., (*1920)
13.	ČMB-L-M 02		Melon 47096,B., (*1907)
14.	ČMB-L-M 03	26	Miroš,B., (*1923)
15.	ČMB-L-N 01		Nageur des Carrieres,B., (*1905)
16.	ČMB-L-P 01	3998	Pandor (pol.chl.) (*1960)
17.	ČMB-L-P 02	473	Positiv d'Hor,B., (*1915)
18.	ČMB-L-P 03	222	Prince de Gages,B., (*1925)
19.	ČMB-L-S 01	113	Successeur de Boneffe 32/3274,B., (*1928)

Legenda :

- * - rok narození hřebce – zakladatele linie
- chm.B - chladnokrevník moravského chovu s belgickým genotypem, odpovídajícím podmínce, že nejméně otec a otec matky je chm.B, chč.B nebo B.
- chč.B - chladnokrevník českého chovu s belgickým genotypem, odpovídajícím podmínce, že nejméně otec a otec matky je chm.B, chč.B nebo B.
- B. - čistokrevný importovaný belgik nebo čistokrevný belgik narozený v ČR ze stejnosměrné plemenitby rodičů - originálních belgiků.
- rus.chl. - ruský chladnokrevník
- pol.chl. - polský chladnokrevník

Současná populace hřebců, klisen, dorostu a užitkových koní přísluší k výše uvedeným 18 uznaným samčím liniím, které mají základ v originálních belgických importech na počátku minulého století, vyjma geneticky příbuzných linií ČMB-L-B 02 - Boston (rus.chl.) a ČMB-L-P 01 3998 Pandor (pol.chl.) (*1960), které imigrovaly do populace ČMB v 80 letech minulého století.

Převažující část (95%) aktuální populace ČMB má základ v níže uvedených uznaných rodinách chovných klisen.

„Uznané“ rodiny chovných klisen v populaci „ČMB“

Označení rodiny	Zakladatelka rodiny							
	Číslo a jméno klisny	Nar.	Plem.	Otec	Plem.	Otec matky	Plem.	
1. ČMB-R-A 01	VČ 592 Aida	0	chč.B	383 Adres	chč.B	530 Mountain 128/29	Bel.	
2. ČMB-R-A 02	JM 1640 Alena	1968	chm.B	2872 Brašan	chm.B	2289 Miran	chm.B	
3. ČMB-R-A 03	JM 427 Arka	1957	chm.B	2285 Dalibor	chm.B	2374 Miroš skalský-2	Bel.	
4. ČMB-R-B 01	12-653 Bara KPKK	1947	chm.B	97 Bard	chm.B	251 Terno	chlm	
5. ČMB-R-B 02	246 Brica	1958	chč.B	1146 Brk - 2	chč.B	2292 Marodar	chm.B	
6. ČMB-R-B 03	VČ 917 Brita	0	chč.B	1047 Brk	chč.B	2261 Miroš skalský-6	Bel.	
7. ČMB-R-B 04	VČ 918 Broňa	0	chč.B	1047 Brk	chč.B	2295 Matsuk	chm.B	
8. ČMB-R-C 01	2-725 Cilka	0	chč.B	179 Traiteur z Domažlic	chč.B	210 Beziers z Kouta	chč.B	
9. ČMB-R-C 02	95 Citadela	1950	chč.B	1125 Agripa	chč.B	143 Eton	chm.B	
10. ČMB-R-D 01	147 Damita	1956	chm.B	2279 Daněk	chm.B	2261 Miroš skalský-6	Bel.	
11. ČMB-R-D 02	Dana 10 - 1958	1950	chm.B	2356 Markom	chm.B	144 Dolar	chm.B	
12. ČMB-R-D 03	SM 509 Dana	0	chm.B	225 Daniel	chm.B	11 Dolfek	chm.B	
13. ČMB-R-D 04	1 Drahoslava	1921	chč.B	Tambour de Hemel 53124	Bel.			
14. ČMB-R-D 05	Drakula	1959	chm.B	2333 Naďan	chm.B	331 Bajer	chm.B	
15. ČMB-R-CH 01	55 Chyňava	1956	chč.B	1244 Agregát	chč.B	148 Burnus	chč.B	
16. ČMB-R-J 01	4-398 Jana	0	chč.B	1010 Bundáš	chč.B	136 Branibor z Rož.	Chč.B	
17. ČMB-R-J 02	VČ 86 Jesita	0	chm.B	881 Komoň	chm.B	3 Dandy	chč.B	
18. ČMB-R-K 01	Kity	0	chč.B	1772 Bridl	chč.B	2368 Markonín	chm.B	
19. ČMB-R-K 02	VČ 1013 Květa	0	chm.B	2250 Mat	chm.B	416 Markoň	chm.B	
20. ČMB-R-K 03	JM 404 Květuše	1957						

21. ČMB-R-L 01	ZČ 558 Lama	1968	chč.B	1772 Bridl	chč.B	1084 Kamzík	chč.B
22. ČMB-R-L 02	Lenka 12 - 3125	1955	chm.B	2249 Baník	chm.B	212 Bar	chm.B
23. ČMB-R-L 03	JM 1183 Lída	1960	chm.B	225 Daniel	chm.B	387 Marokánec	chm.B
24. ČMB-R-L 04	VČ 601 Liza	1958	chč.B	383 Adres	chč.B	Baron s.v.	chm.B
25. ČMB-R-M 01	Manča 10-2686	1949	chm.B	268 Makao	chm.B	114 Hostýn	chm.B
26. ČMB-R-M 02	82 Marecha	1948	chm.B	288 Markýz lechotický	chm.B	145 Pikvík	chm.B
27. ČMB-R-M 03	Marica 12 - 2933	1954	chm.B	2413 Madroš	chm.B	2279 Daněk	chm.B
28. ČMB-R-M 04	JM 346 Maruna	1954	chm.B	2261 Miroš skalský - 6	Bel.	2348 Suknan	chm.B
29. ČMB-R-M 05	JM 988 Maruška	1963	chm.B	2351 Mahoš	chm.B	2335 Marconi skal.-7	chm.B
30. ČMB-R-M 06	123 Matrona	1950	chm.B	2295 Matsuk	chm.B	289 Roncek	chm.B
31. ČMB-R-M 07	JM 364 Míla	1960	chm.B	2300 Marconi skalský - 1	chm.B	338 Dolf	chm.B
32. ČMB-R-M 08	JM 424 Míla	1956	chm.B	2223 Karlák	chm.B	401 Badatel	chm.B
33. ČMB-R-M 09	Milka 12-2834	1952	chm.B	221 Balt	chm.B	234 Mauroš	chm.B
34. ČMB-R-M 10	JM 429 Miluše	1956	chm.B	2357 Marconi skalský - 12	chm.B	166 Kong	chm.B
35. ČMB-R-M 11	JM 1606 Miluše	1966	chč.B	1047 Brk	chč.B	2333 Naďan	chm.B
36. ČMB-R-M 12	JM 469 Minda	1958	chm.B	2598 Marconi skalský - 18	chm.B	332 Žanek	chm.B
37. ČMB-R-M 13	9-3055 Minka	1953	chm.B	2220 Bardon	chm.B	2005 Markoman	chm.B
38. ČMB-R-M 14	Minka	0	chm.B	2794 Barnov skalský-3	chm.B	2335 Marconi skal.-7	chm.B
39. ČMB-R-S 01	SM 1343 Soňa	1967	chm.B	2894 Agripa skalský - 14	chm.B	2225 Daniel	chm.B
40. ČMB-R-S 02	JM 1183 Svitka (Mila)	1960	chm.B	2225 Daniel	chm.B	2387 Markomanec	chm.B
41. ČMB-R-S 03	6-517 Šárka KPKK	1956	chm.B	2244 Sudan	chm.B	215 Tur	chm.B
42. ČMB-R-Z 01	VČ 382 Zorka	0	chč.B	2896 Agripa skalský-18	chm.B	2234 Maršan	chm.B

Celkem 42 klisen - zakladatelek rodin v aktuální populaci ČMB - r. 2003

Legenda :

Nar. - rok narození klisen- zakladatelek rodin

Plem. - plemenná příslušnost

chm.B - "plemeno" chladnokrevník moravského chovu s belgickým genotypem, odpovídajícím podmínce, že nejméně otec a otec matky je chm.B, chč.B nebo B.

chč.B - "plemeno" chladnokrevník českého chovu s belgickým genotypem, odpovídajícím podmínce, že nejméně otec a otec matky je chm.B, chč.B nebo B.

B. - čistokrevný importovaný belgik nebo čistokrevný belgik narozený v ČR ze stejnosměrné plemenitby.

Chov koní ČMBK je organizačně uspořádán na území České republiky do chovatelských oblastí. Tyto oblasti jsou vymezené jako organizačně správní území dle hranic jednotlivých okresů, kde se provádí chov ČMBK dle příslušných odborných předpisů a norem členskou základnou svazu a ostatními chovateli ČMBK. Chovatelská oblast je stanovena za základní chovatelskou jednotku zemského chovu plemene ČMB. Struktura jednotlivým oblastí je dána stanovami svazu. Tyto oblasti jsou patrné z následujícího obrázku.

3 Chovný cíl

Chovným cílem je chladnokrevný kůň dospívající ve třech letech stáří, středního čtvercového rámce s dobrým osvalením, minimalizací exteriérových vad.

Menší ušlechtilá hlava mírně štičí v profilu, s živým okem, kratší vysoko nasazený krk, mírně strmá a středně dlouhá lopatka, hluboký a prostorný hrudník, kratší středotrupí, s dobrou horní linií, kratší pevná bedra, mohutná, dlouhá, široká, mírně skloněná a štěpená zád'. Fundament suchý, kostnatý, klouby výrazné, spěnka kratší a pružná, kopyta pevná a prostorná.

Pracovitý a dobře ovladatelný kůň přiměřeného temperamentu, bez charakterových vad, dobře živitelný, pohyblivý, s chody odpovídajícími užitkovému zaměření plemene.

Barva

Převážně ryzáci až tmaví ryzáci se světlou hřívou a ohonem, v menší míře hnědáci, vraníci a nevybělující bělouši. Výskyt bílých odznaků na hlavě a končetinách. Kůže tmavě pigmentovaná.

Minimální tělesné míry při zápisu do plemenné knihy

	Hřebci	Klisny
KVP (cm)	166	165
KVH (cm)	156	155
Obvod hrudi (cm)	187	192
Obvod holeně (cm)	24	22 (HPK 23)

Znaky tělesné stavby

Hlava

- ušlechtilá, rovná až mírně štičí v profilu, s živým okem, s jasně zřetelnými konturami krajin

Krk

- kratší, vysoko nasazený a dobře osvalený

Kohoutek

- méně znatelný, dobře utvářený

Hřbet a bedra

- kratší pevný s dobrou vazbou beder, pevná bedra.

Hrudník

- hluboký široký, prostorný hrudník, mírně strmá a středně dlouhá lopatka

Zád

- mohutná, středně dlouhá, široká, skloněná, štěpená, dobře osvalená.

Končetiny

- korektní, suché, kostnaté, klouby výrazné, spěnka kratší a pružná, kopyta, pevná a prostorná.

Chody

- pravidelné, prostorností odpovídající užitkovému zaměření plemene

Užitkové vlastnosti

Plemeno se vyznačuje ranějším dospíváním cca ve 3 letech stáří, dlouhověkostí, dobrou plodností, pevnou konstitucí, adaptabilitou pro různá prostředí a dobrou krmitelností. Je určeno především pro práci v tahu.

Psychické vlastnosti

Zvířata jsou přiměřeného temperamentu, vyrovnaného charakteru, snadno ovladatelná, učenlivá, pracovitá a dobře spolupracující s lidmi.

4 Analýza

4.1 Vývoj početních stavů chladnokrevných hřebců zařazených do plemenitby po zkouškách výkonnosti

Rok	ČMB
1995	7
1996	6
1997	1
1998	4
1999	4
2000	4
2001	0
2002	4
2003	6
2004	5
2005	6
2006	7
2007	10

Do chovu – plemenitby bylo v období 1995-2007 zařazeno 64 hřebců plemene ČMB, t.j. v průměru 5 hřebců ročně. Z hlediska zkvalitnění populace plemenných hřebců ČMB je žádoucí, aby byla zpřísněna selekční kritéria vybíraných hřebců do chovu. Uvedená roční obměna plemenných hřebců je vzhledem k jejich chovaným početním stavům minimální (viz stat' 1.1.3). Brakace hřebců je minimální, převážný úbytek hřebců je úhynem. Je žádoucí zvýšit počty plemenných hřebců ČMB v liniích, které jsou ohroženy zánikem a to v počtu minimálně tří jedinců aktivně působících v plemenitbě v každé ohrožené linii a to vzhledem k faktu, že se jedná o populaci zařazenou do genetických zdrojů. Tento aspekt je nezbytné zapracovat do inovace selekčních programů a řádu plemenné knihy.

4.2. Vývoj početních stavů chladnokrevných klisen zapsaných do plemenných knih celkem a po zkouškách výkonnosti

Klisny ČMB

Rok	Celkem zapsáno	Zapsáno po ZV	Oddíl PK-plemenných knih				
			HPK	PK	PPK	1.PPK	2.PPK
1995	128	2	23	41	–	37	27
1996	137	23	34	31	–	43	29
1997	111	24	30	26	–	29	26
1998	104	35	25	33	–	25	21
1999	83	31	27	25	–	20	11
2000	85	30	25	30	–	18	12
2001	94	44	36	36	–	10	12
2002	81	34	28	20	–	23	10
2003	60	36	25	15	–	6	8
2004	49	26	16	15	–	12	6
2005	44	34	26	12	6	–	–
2006	47	33	28	12	7	–	–
2007	50	36	26	19	5	–	–

V uvedeném období let 1995 – 2007 bylo do plemenné knihy ČMB zapsáno celkem 1.073 klisen, t.j. průměrně ročně 83 klisen. Z toho 349 v HPK (t.j. 32,5 % ze zapsaných do PK) a 315 do PK (t.j. 29 % ze zapsaných do PK). Uvedené trendy v počtu zapsaných klisen v HPK a PK mají v posledních letech mírně sestupnou tendenci, která souvisí především s nižším počtem připuštěných klisen a tím i narozených hříbat. Procentické podíly zařazených klisen do HPK a PK jsou dlouhodobě stabilní. Zkoušky výkonnosti ZV absolvovalo v tomto období 388 klisen, t.j. 36 % z celkově zapsaných. Počet klisen zapsaných po ZV a celkového počtu zapsaných klisen je příznivý a v posledních třech letech má pozitivní stoupající trend a to na úroveň až 73 %.

4.3 Početní stavy plemenných hřebců, chovných klisen a mladých koní v populacích chladnokrevných plemen v roce 2001, 2004 a v roce 2007

Plemení hřebci – 2001

Plemeno	Plemenná příslušnost	Zapsáni v plemenné knize
ČMB	41	41

Plemení hřebci – 2004

Plemeno	Plemenná příslušnost	Zapsáni v plemenné knize
ČMB	43	43

Plemení hřebci – 2007

Plemeno	Plemenná příslušnost	Zapsáni v plemenné knize
ČMB	57	58 CHPOL

V posledních třech letech došlo k nárůstu stavů plemenných hřebců ČMB. Důvodem tohoto nárůstu je především nedůsledná selekce hřebců v předvýběrech do 60 denního testu. Nárůst početního stavu plemenných hřebců za poslední tříleté období stoupl o 34 % k letům předcházejícím.

Klisny – 2001

Plemeno	Oddíl plemenné knihy				CELKEM
	HPK	PK	1.PPK	2.PPK	
ČMB	259	328	242	243	1072

Klisny – 2004

Plemeno	Oddíl plemenné knihy					CELKEM
	HPK	PK	1.PPK	PPK	2.PPK	
ČMB	310	348	264	0	227	1149

Klisny – 2007

Plemeno	Oddíl plemenné knihy					Evidováno klisen CELKEM
	HPK	PK	1.PPK	PPK	2.PPK	
ČMB	352	326	210	17	158	1063

Celkově evidovaný stav klisen v ústřední evidenci ČMB nedoznal za poslední tříleté období významnějších změn. Obdobně lze charakterizovat i rozložení počtů klisen v jednotlivých oddílech plemenné knihy.

Mladí koně – 2001

Plemeno	Hřebečci ve věku			Klisničky ve věku		
	1rok	2roky	3roky	1rok	2roky	3roky
ČMB	87	56	61	103	89	71

Mladí koně – 2004

Plemeno	Hřebečci ve věku			Klisničky ve věku		
	1rok	2roky	3roky	1rok	2roky	3roky
ČMB	68	68	47	79	74	75

Mladí koně – 2007

Plemeno	Hřebečci ve věku			Klisničky ve věku		
	1rok	2roky	3roky	1rok	2roky	3roky
ČMB	60	54	57	55	71	67

4.4 Charakteristika základních tělesných rozměrů (KVP,OHR,OHOL) u aktuálních populací chladnokrevných hřebců a klisen v letech 2001, 2004 a 2007

ČMB

Rozměr (cm)		Hřebci			Klisny		
		n	Průměr	sm.od.	n	Průměr	sm.od.
KVP	2001	41	174.7	4.51	1065	170.5	4.50
	2004	43	174.9	4.01	1145	170.8	4.51
	2007	58	174.4	3.98	1126	171.2	4.40
OHR	2001	41	204.7	9.22	1065	203.0	10.60
	2004	43	204.3	8.63	1145	203.2	10.73
	2007	58	204.6	10.10	1126	203.4	10.69
OHOL	2001	41	24.8	1.16	1058	22.8	0.90
	2004	43	24.9	1.24	1140	22.8	0.93
	2007	58	24.6	1.18	1124	22.8	1.31

Z výše uvedených údajů je zřejmé, že mezi hřebci a ani mezi klisnami chovné populace ČMB není podstatných rozdílů v uvedených základních tělesných znacích a to jak v rámci jednotlivých let 2001 – 2007, tak mezi těmito léty, kdy se početně obměnila cca 1/3 všech aktuálních klisen populace ČMB.

4.5 Charakteristika základních tělesných rozměrů (KVP,OHR,OHOL) u aktuálních populací chovných klisen plemen ČMB, N a SN podle otců v letech 2001, 2004 a 2007

Základní tělesné rozměry u chovných klisen plemene ČMB

Číslo	Jméno otce	2001				2004				2007			
		n	KVP	OHR	OHOL	n	KVP	OHR	OHOL	n	KVP	OHR	OHOL
2396	Abagir	16	171,5	199,9	22,9	18	171,6	199,4	23	16	171,3	198,8	23,1
222	Agent I - 15	12	168,4	200,4	22,7	14	168,7	201,6	22,9	16	169,2	201,8	22,9
162	Agent I - 6	16	170,4	203,2	23	13	171,4	207,2	23,2	16	172,2	213,6	23,3

179	Agent I - 8	10	171,6	204,9	22,7	10	171,6	204,9	22,7	-	-	-	-
2255	Agrisun - 2	15	172,7	210,9	23,6	14	173,2	210,2	23,7	10	173,4	209,4	23,5
147	Agron ze Žacléře	12	174,3	213,2	23,5	10	174,5	215,8	23,6	12	173,9	213,8	23,6
2322	Agrosur s.v.	11	171,5	203,3	23,2	11	171,1	203,2	23,1	-	-	-	-
2350	Agrous	23	171,8	206,3	23,3	22	171,9	205,8	23,2	18	172,2	207,4	23,2
2372	Agsuram	16	170,4	202,7	22,5	22	171	204	22,9	23	171,4	203,9	22,9
2767	Alan	-	-	-	-	-	-	-	-	11	173,3	207,2	22,6
2695	Aldor	-	-	-	-	12	172,3	205,6	23	15	171,9	203,9	22,9
2531	Aret	-	-	-	-	-	-	-	-	11	173,2	207	23,3
276	Arok - 2	12	174,3	207,1	22,9	12	174,3	207,1	22,9	12	174,3	207,1	22,9
2349	Asuan	10	169,2	195,3	22,7	-	-	-	-	-	-	-	-
2715	Azur	-	-	-	-	11	172,1	198,5	23,1	19	172,9	201,4	23,2
483	Barman	-	-	-	-	15	172,9	206,7	23,1	11	172,6	206,5	23,1
2566	Baron	-	-	-	-	19	173,6	204,7	22,9	27	174,5	208,9	23,1
2282	Basur	10	171,1	206,2	22,5	-	-	-	-	-	-	-	-
2692	Borax	-	-	-	-	-	-	-	-	13	171,3	201,6	22,9
2392	Bosbar	19	172,1	204,7	23,5	26	172,3	206,6	23,5	28	172,2	207,6	23,3
243	Bragir	29	169,4	203,8	22,3	29	169,8	203,9	22,4	29	170	205,2	22,5
113	Brahmíkán	11	173,2	210,7	22	10	173,9	209,9	22	11	173,5	208,7	22,1
202	Brahmíkán z Nemošic-2	17	171,2	208,1	22,3	17	170,5	206,4	22,2	19	170,9	206,4	22,4
223	Brahmíkán z Nemošic-3	15	171,1	207,7	22,5	19	171,2	205,9	22,5	17	170,9	205,6	22,6
114	Brahmikus	-	-	-	-	10	170,1	195,8	21,7	-	-	-	-
2348	Bred	28	170,5	204,2	22,9	29	171	204,8	23,1	27	171	204,6	23
2668	Brekon	-	-	-	-	11	172,9	202,5	23,3	12	171,9	203,5	23,1
64	Bujag	21	168,7	200,9	22,8	24	168,8	201,3	22,8	20	169,1	202,9	23
154	Bungalow	12	170	204,2	22,6	10	171,3	208,2	22,8	-	-	-	-
260	Bungalow ze Studence-2	-	-	-	-	11	173,5	204,5	22,8	-	-	-	-
278	Mabar	39	167,8	194,6	22,5	38	167,8	194,7	22,5	33	168	195,4	22,6
2168	Mabas	10	170,5	210,5	22,8	-	-	-	-	-	-	-	-
2431	Makon	11	168,5	199,3	23,2	12	168,8	198,9	23,1	11	169,1	199,3	23,1
2451	Makon - 2	11	171,4	201	22,8	17	172,5	204,8	23,1	20	172,3	205,6	23,2
263	Martin	31	170,5	201,7	22,7	31	170,5	202,2	22,7	30	170,3	201,7	22,7
2670	Mazur	-	-	-	-	-	-	-	-	11	173,6	205,3	23,3
2259	Migar	10	171,1	212,3	22,9	-	-	-	-	-	-	-	-
2345	Milbach	13	170,8	203,2	22,5	16	170,2	203,8	22,6	13	170,4	202,5	22,5
2319	Negron	12	170,7	201	22,8	-	-	-	-	-	-	-	-
262	Paris	27	170,8	203,1	22,8	26	170,7	203,2	22,7	25	170,6	203,5	22,8
188	Rogdaj	20	172,3	200,2	23	20	172,6	199	23,1	20	172,6	199,3	23,1
2449	Sagon	10	169,9	203,1	23,2	11	169,7	203,4	23,1	10	169,7	202,7	23,1
2768	Sany	-	-	-	-	-	-	-	-	13	173	197,3	22,8
2537	Sapon s.v.	12	169,6	204,3	22,6	34	171,1	201,4	23	39	171,7	202,2	22,9
2448	Selen	-	-	-	-	-	-	-	-	11	172	200,2	23
2377	Subran	24	171	205,2	22,9	24	171,2	206,2	23	20	170,9	206,4	23

Maximálního rámce (KVP) dosahují dcery těchto plemenů v r. 2001 – Agron ze Žacléře, Arok-2, Brahmíkán, Agrisun-2, Rogdaj. V r. 2004 to jsou dcery po plemeních Agron ze Žacléře, Arok-2, Brahmíkán, Baron a v r. 2007 to jsou dcery po plemeních Baron, Arok-2, Agron ze Žacléře a Mazur.

Maximální síly kostry dosahují dcery těchto plmeníků v r. 2001: Agrisun-2, Agron ze Žacléře, Bosbar, Brekon. v r. 2004 to jsou dcery plemeníků Brekon, Azur, Aldor, Barman a Baron. V r. 2007 to jsou dcery po plemenících Agron ze Žacléře, Agrisun-2, Mazur a Aret.

Maximální difference u dcer v KVP po všech plemenících je 6,7 cm a maximální difference u dcer v obvodu holeně po všech plemenících je 1,6 cm. Tyto difference se v průběhu 12 letého sledovaného období mezi jednotlivými sledovanými léty prakticky nemění.

4.6 Podíly genů zakladatelů linií v % u aktuální populace plemenných hřebců ČMB, v členění podle jejich příslušnosti k liniím otců.

Pracovní označení zakladatelů „uznaných“ linií ČMB pro účely analýzy podílů genů

B-A01 Aglaé	B-L11 Laboureur d'Isaac
B-A02 Albion d'Hor	B-M12 Marquis de Vraimont
B-B03 Bayard De Herédia	B-M13 Melon
B-B04 Boston (rus.chl.)	B-M14 Miroš
B-B05 Bourgogne de Monti	B-N15 Nageur des Carrieres
B-B06 Branibor	B-P16 Pandor (pol.chl.)
B-C07 Conquérant de Terhaegen	B-P17 Positiv d'Hor
B-C08 Corale	B-P18 Prince de Gages
B-H09 Hercule de Doiceau	B-S19 Successeur de Boneffe
B-J10 Jupiter 126	

Plemenní hřebci ČMB – 2007 - podíly genů zakladatelů otcovských linií v %

	ČMB - hřebci		n	B-A01	B-A02	B-B01	B-B03	B-B04	B-C01	B-C02	B-J01	B-L01	B-M01	B-M02	B-M03	B-P01	B-P03	B-S01	I..ČMB	I.SN
426	Aglaé (*1920)	B-A01	15	3,2	0,1	1,8	0,7	1,8	0,1	0,6	0,3	0,5	2,3	0,1	2	2	0,1	4,8	20,5	-
51	Bayard De Herédia (*1920)	B-B03	9	3,6	0,1	2,1	1	1,8	0,1	0,7	0,5	0,5	3,6	0,2	1,6	0,2	0,1	5,6	21,7	-
396	Bourgogne de Monti (*1920)	B-B05	2	4,8	0,1	0,2	2,2	2,7	-	0,2	0,1	0,5	0,7	0,1	1,2	-	0,1	1,9	14,6	3
428	Branibor (*1922)	B-B06	10	3	0,1	0,9	1	2,8	0,1	0,4	0,4	0,6	2,2	0,4	1,7	0,2	0,9	5,2	19,9	-
50	Corale (*1909)	B-C08	4	1,1	-	2,6	0,5	1,2	-	1,7	0,6	0,2	2,9	0,2	4,6	-	0,2	7	22,8	-
9	Marquis de Vraimont (*1920)	B-M12	6	2,9	0,2	1,5	0,9	1,5	0,2	0,9	0,4	0,4	3,6	0,2	1,9	1,9	0,1	3,3	19,9	0,1
26	Miroš (*1923)	B-M14	1	1,6	0,1	2,8	0,5	1,4	0,1	0,2	0,5	0,1	3,7	-	4,7	3,1	-	4,7	23,5	-
3998	Pandor, pol.chl. (*1960)	B-P16	1	2,9	0,1	2,5	1,9	3,6	0,1	0,1	0,5	0,4	2,5	0,1	1,6	3,1	0,8	1,2	21,4	-
113	Successeur de Bonef. *1928	B-S19	9	3,5	0,2	1,5	1,1	1,8	0,2	0,5	0,3	0,6	2,5	0,1	2,4	0,3	-	5,8	20,6	-
	Průměr za populaci		57	3,1	0,1	1,6	0,9	1,9	0,1	0,6	0,4	0,5	2,7	0,2	2,1	1	0,2	5	20,6	0,1

n = počet aktuálních žijících plemenných hřebců v linii

1.ČNB = suma podílů genů uznaných zakladatelů linií belgických hřebců

1.NOR = suma podílů genů uznaných zakladatelů linií norických hřebců

1.SN = suma podílů genů uznaných zakladatelů linií SN hřebců

Z výše uvedeného přehledu jsou sumarizovány podíly genů uznaných zakladatelů linií belgických hřebců v aktuální populaci plemenných hřebců ČMB. Z uvedeného je zřejmé, že největší zastoupení podílu genů uznaných zakladatelů linií belgických hřebců je v linii 26 Miroš (23,5 %) a nejnižší je u linie Burgogne de Monti (14,6 %).

Ze struktury rozložení podílu genů uznaných zakladatelů linií belgických hřebců v jednotlivých liniích je patrné, že nejvýrazněji jsou v populaci hřebců ČMB zastoupeny geny linie Successeur de Boneffe (5 %), Aglae (3,1 %), Marquis de Vraimont (2,7 %), Miroš (2,1 %) a dále pak geny linie Branibor (1,9 %) a Bayard de Heredia (1,6 %). Ve všech liniích jsou významně zastoupeny geny linie Successeur de Boneffe.

V žádné z linií není patrná zřetelná převaha genů vlastní linie. Tento fakt je výsledkem dlouholeté praktické realizace střídavého skupinového páření mezi otcovskými liniemi při absenci cílené příbuzenské plemenitby, vedoucí k optimální kumulaci individuálních genů jednotlivých linií. Tyto kumulace individuálních genů jednotlivých linií ve výše uvedeném přehledu jsou výsledkem zcela náhodných sumací již zmíněné dlouholeté praktické realizace střídavého skupinového páření mezi otcovskými liniemi.

Podíly genů uznaných zakladatelů linií N a SN jsou zanedbatelné či zcela mizivé.

Na základě uvedených aspektů lze posuzovat a hodnotit podíly genů uznaných zakladatelů belgických hřebců v tomto přehledu. Pokud nejsou v přehledech (u hřebců i klisen) uvedeny podíly genů některých uznaných zakladatelů linií, pak je to proto, že jejich podíl genů je zanedbatelný v porovnání se zastoupením genů ostatních linií. Totéž platí i o přehledových tabulkách klisen v oddílu 1.4.4.

Bylo by tedy žádoucí využít informace o zastoupení genů otcovských linií v jednotlivých populacích plemenných hřebců a chovných klisen ČMB a v příštích letech realizovat cílené alternativní připařování rodičovských párů také s cílem kumulace individuálních genů jednotlivých linií u budoucích především samčích potomků (užší příbuzenská plemenitba).

Ovšem tyto postupy v praktickém chovu lze využít omezeně, neboť narážejí na značné provozní obtíže (atomizace chovného materiálu a chovatelů po celé ČR). Uvedené postupy alternativního připařování lze úspěšněji realizovat v chovech s větším počtem klisen. V chovu ČMBK je velmi citelná absence hřebčinského chovu z hlediska šlechtění tohoto unikátního plemene.

4.7 Podíly genů zakladatelů linií v % u aktuální populace chovných klisen ČMB, v členění podle jejich příslušnosti k liniím otců.

Pracovní označení zakladatelů „uznaných“ linií ČMB pro účely analýzy podílů genů

B-A01 Aglaé	B-L11 Laboureur d'Isaac
B-A02 Albion d'Hor	B-M12 Marquis de Vraimont
B-B03 Bayard De Herédia	B-M13 Melon
B-B04 Boston (rus.chl.)	B-M14 Miroš
B-B05 Bourgogne de Monti	B-N15 Nageur des Carrieres
B-B06 Branibor	B-P16 Pandor (pol.chl.)
B-C07 Conquérant de Terhaegen	B-P17 Positiv d'Hor
B-C08 Corale	B-P18 Prince de Gages
B-H09 Hercule de Doiceau	B-S19 Successeur de Boneffe
B-J10 Jupiter 126	

Chovné klisny ČMB - r.2007 - podíly genů zakladatelů otcovských linií v %

	ČMB - klisny		n	B-A01	B-A02	B-B01	B-B03	B-B04	B-C02	B-J01	B-L01	B-M01	B-M03	B-P01	B-P03	B-S01	I.ČMB	I.NOR	I.SN
426	Aglaé (*1920)	B-A01	310	2,9	0,1	1	0,8	2,3	0,4	0,2	0,4	1,3	1,4	0,6	0,2	3,3	15,1	0,2	2,9
	Albion d'Hor (*1915)	B-A02	1	2	2,3	2,3	1	1	2,3	0,3	0,4	2,3	3,9	-	-	7,8	26	-	-
51	Bayard De Herédia (*1920)	B-B03	142	2,8	0,1	2,1	0,6	1,1	0,6	0,5	0,5	2,7	1,7	0,2	0,1	3,1	16,3	0,3	2
	Boston (rus.chl.)	B-B04	33	1,3	-	0,4	0,8	1,2	0,2	0,1	0,2	0,9	0,6	-	0,2	0,6	9,1	0,4	4,6
396	Bourgogne de Monti (*1920)	B-B05	42	2,3	0,1	0,3	2,7	2,2	0,1	0,1	0,3	0,4	0,3	0,1	0,4	0,5	9,9	0,7	4,8
428	Branibor (*1922)	B-B06	122	2	-	0,4	1,3	3,3	0,2	0,2	0,3	1,1	0,6	-	1,5	2	13,3	0,6	3
50	Corale (*1909)	B-C08	12	1,1	-	3	0,4	1,1	1,7	0,6	0,3	2,7	5	0,3	0,1	4	20,4	0,1	0,2
9	Marquis de Vraimont (*1920)	B-M12	134	1,9	0,1	1,2	0,6	2,1	0,7	0,4	0,3	2,5	1,3	0,5	0,1	3,4	15,7	0,2	2,1
26	Miroš (*1923)	B-M14	28	1,1	-	1,2	0,5	0,9	0,4	0,3	0,3	2,1	4,8	-	-	3,3	15	0,2	3,4
	Nageur des Carrieres (*1905)	B-N15	1	0,8	-	-	0,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,9	0,9	14,2
3998	Pandor, pol.chl. (*1960)	B-P16	50	2,4	0,1	2,3	0,8	1,5	0,2	0,3	0,3	1,9	0,8	3,5	0,4	1,3	16,1	0,4	3,7
113	Successeur de Bonef.*1928	B-S19	164	2,6	0,1	1,3	0,7	2,3	0,4	0,3	0,5	1,9	2,4	0,3	0,1	4,7	17,9	0,2	1,3
50	Norbert (*1887)	Sl.l.	6	1	-	0,4	0,5	1,3	1,2	0,1	0,5	0,5	0,3	-	0,1	0,4	6,7	0,3	6,3
419	Bravo (*1914)	Sl.l.	5	2,5	-	0,4	0,2	0,9	0,2	0,3	0,5	2,3	1,7	-	0,4	1,9	11,4	0,8	4,7
2694	Fusch Vulkan XI (*1956)	Sl.l.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	20,3
2934	Hubert Nero IX (*1964)	Sl.l.	2	2,3	-	-	1,5	3,5	-	0,2	0,7	1,8	-	-	0,6	1,5	12,7	1,7	14,1
1747	Neuwirt Diamant IX(*1952)	Sl.l.	13	2,1	0,1	1,6	0,8	1,3	0,1	0,2	0,3	1,4	2,1	1,6	0,1	1,5	13,4	0,3	7,4
	Pfeil Obb.	Sl.l.	1	2,7	-	2	0,2	0,2	0,4	0,4	0,6	1,6	-	-	-	4,3	12,5	1,1	10,2
2500	Ritz Vulkan VIII (*1943)	Sl.l.	6	2,1	-	0,2	1,1	1,3	0,1	0,1	0,3	0,5	1	-	0,1	1,4	8,8	1,5	15,1
1350	Streiter Vulkan (*1939)	Sl.l.	12	1,7	0,1	-	1,7	2,9	0,3	0,1	0,2	0,5	-	-	0,8	0,1	8,5	1	9,2
	Ostatní linie	-	41	0,3	-	0,1	0,1	0,2	-	-	-	0,2	0,1	-	0,1	0,3	1,6	0,1	0,4
	Průměr za populaci		1126	2,3	0,1	1,1	0,8	2	0,4	0,3	0,4	1,7	1,4	0,5	0,3	2,9	14,6	0,3	2,8

n = počet aktuálních žijících chovných klisen v liniích otců
1.ČNB = suma podílů genů uznaných zakladatelů linií belgických hřebců
1.NOR = suma podílů genů uznaných zakladatelů linií norických hřebců
1.SN = suma podílů genů uznaných zakladatelů linií SN hřebců

4.8 Ukazatele a parametry reprodukce

4.8.1 Vývoj počtů připuštěných chladnokrevných klisen podle plemen v období let 1995 - 2007

Rok přip.	ČMB		
	n Celkem	n ČP	% ČP
1995	550 (277)	383 (201)	70
1996	524 (282)	396 (221)	76
1997	474 (254)	382 (217)	81
1998	363 (206)	294 (170)	81
1999	288 (154)	246 (142)	85
2000	286 (140)	240 (124)	84
2001	295 (137)	259 (127)	88
2002	326 (157)	295 (149)	90
2003	317 (150)	284 (142)	90
2004	266 (125)	248 (120)	93
2005	263 (107)	244 (102)	93
2006	267 (111)	253 (109)	95
2007	253 (110)	233 (106)	92

Legenda:

n Celkem - celkový počet připuštěných klisen

n ČP - absolutní počet klisen připuštěných v rámci stejnosměrné - čistokrevné plemenitby

% ČP - relativní počet klisen připuštěných v rámci stejnosměrné - čistokrevné plemenitby

(n) - počty klisen poprvé připuštěných do sedmi let věku

4.8.2 Vývoj počtů narozených chladnokrevných hříbat ze stejnosměrné – čistokrevné plemenitby podle plemen v období let 1995 - 2006

Rok přip.	ČMB		
	n Hř.	n Kl.	n Celkem
1995	73	35	108
1996	67	51	118
1997	74	100	174
1998	49	86	135
1999	57	60	117
2000	52	67	119
2001	69	71	140
2002	71	79	150
2003	77	70	147
2004	79	81	160
2005	65	78	143
2006	67	65	132

Legenda:

n Hř. - absolutní počet narozených hřebečků v rámci stejnosměrné - čistokrevné plemenitby

n Kl. - absolutní počet narozených klisniček v rámci stejnosměrné - čistokrevné plemenitby

n Celkem - celkový počet narozených hříbat v rámci stejnosměrné - čistokrevné plemenitby

4.8.3. Vývoj natality u chladnokrevných klisen připuštěných v rámci stejnosměrné – čistokrevné plemenitby v letech 1995 – 2006

Rok příp.	ČMB		
	pK	n NH	% NH
1995	383	108	28
1996	396	118	30
1997	382	174	46
1998	294	135	46
1999	246	117	48
2000	240	119	50
2001	259	140	54
2002	295	150	51
2003	284	147	52
2004	248	160	65
2005	244	143	59
2006	253	132	52

Legenda:

- pK - počet klisen připuštěných v rámci stejnosměrné - čistokrevné plemenitby
- n NH - počet narozených hříbat
- % NH - natalita

4.8.4. Intenzita připouštění hřebců plemene ČMB v letech 1995 - 2007, včetně narozených hříbat.

Číslo	Jméno hřebce	Narozen	1995		1996		1997		1998		1999		2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007		celkem za roky 1995 - 2007					
			P	H	P	H	P	H	P	H	P	H	P	H	P	H	P	H	P	H	P	H	P	H	P	H	P	H	n P	n I	n Celk.	n Hř.	n Kl.	n NH
2727	Abador	1996	-	-	-	-	-	-	-	-	6	3	7	3	8	4	9	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	-	30	6	7	13
2396	Abagír	1984	26	18	2	2	7	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35	-	35	13	11	24	
2861	Adon	2001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	13	1	1	-	-	-	-	1	23	24	6	8	14	
2881	Agar	2002	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	4	4	3	7	2	16	-	16	4	5	9	
199	Agent I - 10	1983	7	4	10	2	23	14	3	2	5	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48	-	48	17	9	26	
222	Agent I - 15	1984	12	5	25	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37	-	37	15	8	23	
162	Agent I - 6	1981	10	5	3	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	10	15	1	5	6		
179	Agent I - 8	1981	9	2	9	3	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	-	23	1	5	6		
798	Agentos	1998	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	16	8	3	-	-	-	9	1	5	2	1	1	20	16	36	5	8	13
1156	Agon	2004	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	4	-	4	1	-	1	
302	Agran - 2	1988	3	1	5	1	7	4	2	-	4	2	2	1	8	7	4	4	4	4	3	1	3	3	-	-	-	45	-	45	13	15	28	
2255	Agrisun - 2	1978	17	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	-	17	1	-	1		
2322	Agrosur s.v.	1981	18	9	10	8	21	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49	-	49	8	11	19		
2350	Agrous	1982	15	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	15	4	3	7		
2372	Agsuram	1983	21	2	10	5	15	4	10	5	7	5	5	5	6	2	2	1	10	6	10	6	10	6	10	3	3	85	34	119	23	27	50	
2767	Alan	1998	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	2	15	12	13	8	11	6	20	10	26	12	5	2	51	47	98	22	30	52
963	Alda	2001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	6	9	5	7	2	10	2	35	-	35	7	8	15	
2695	Aldor	1994	-	-	-	-	16	9	10	5	12	4	13	9	10	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	61	-	61	16	19	35	
2942	Almar	2004	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	3	-	3	1	1	2	
2633	Amír	1992	6	2	8	4	7	6	9	-	4	1	3	-	4	-	4	1	28	3	2	1	1	1	1	-	14	12	62	29	91	14	17	31
1157	Amis	2004	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3	5	-	5	1	2	3	
2391	Amur	1984	14	5	11	4	3	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31	-	31	2	7	9	
2821	Aram	2000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	3	10	5	2	2	-	-	11	8	29	-	29	8	10	18	
2751	Ardon	1997	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	11	2	13	6	14	3	4	3	4	1	5	1	-	54	-	54	9	8	17	
2531	Aret	1989	11	7	3	1	3	1	2	-	3	1	3	2	9	6	8	6	8	6	-	-	-	-	-	-	-	50	-	50	16	14	30	
2540	Argon	1989	5	1	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	8	1	1	2	
2753	Argot	1997	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	4	1	3	1	2	2	4	4	9	7	12	7	-	38	-	38	7	16	23	
2908	Arin	2003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	5	3	8	-	8	5	1	6
2907	Arnold	2003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	3	-	3	-	1	1	
2429	Arok	1986	9	1	8	3	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	-	23	2	5	7	
276	Arok - 2	1987	5	2	10	5	12	6	10	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37	-	37	7	12	19	
2390	Aron	1983	6	1	17	2	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	-	26	3	1	4	
2601	Arpád	1991	3	1	6	3	6	1	2	1	11	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	-	28	6	7	13	
2349	Asuan	1982	14	2	8	1	3	2	5	3	1	-	5	-	3	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41	-	41	6	5	11	
2852	Aznavour	2001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	5	5	3	5	4	9	5	28	-	28	9	8	17

2715	Azur	1995	-	-	-	-	-	-	14	6	17	9	25	17	21	14	14	7	11	6	5	2	4	4	5	1	9	6	125	-	125	33	39	72
2822	Bagran	2000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	4	2	6	3	2	1	5	2	21	-	21	4	5	9	
2693	Bakon	1994	-	-	-	-	10	5	9	3	7	4	1	-	7	2	6	2	5	1	5	4	4	2	3	-	-	-	57	-	57	12	11	23
2828	Baluf	1999	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	6	9	6	7	3	7	3	9	4	47	-	47	10	12	22	
2209	Baráč	1976	14	3	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	20	-	3	3	
483	Barman	1991	20	10	25	8	35	10	30	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	110	-	110	19	23	42	
759	Barmas	1996	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	5	1	9	2	8	2	6	6	11	6	6	2	5	-	51	1	52	11	9	20
2566	Baron	1990	15	7	8	1	4	1	15	9	16	8	20	7	15	9	29	12	12	6	6	3	9	3	6	4	4	-	130	29	159	27	43	70
2954	Baron ze Zubří	2004	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	4	-	4	2	-	2	
730	Ben	1995	-	-	-	-	-	-	-	-	14	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	4	5	2	-	-	26	-	26	4	7	11	
2773	Bertík	1998	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	7	-	-	14	9	11	5	7	3	7	4	7	1	46	17	63	14	15	29
654	Bingo	1994	-	-	-	-	9	3	10	4	2	1	6	4	3	1	8	4	3	1	9	5	7	4	-	-	-	-	57	-	57	10	17	27
728	Bonet s.v.	1995	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	12	1	1	2	
2692	Borax	1994	-	-	-	-	5	2	8	4	17	6	9	3	10	7	18	12	18	13	9	7	2	1	6	4	9	5	98	13	111	31	33	64
2392	Bosbar	1984	16	7	15	5	10	6	7	5	7	4	16	8	10	4	14	5	13	10	14	11	11	10	13	8	5	3	151	-	151	48	38	86
1060	Bosbar 2	2003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	8	17	7	29	-	29	9	6	15
2955	Bošar	2004	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	4	-	4	-	2	2
243	Bragir	1985	38	14	30	10	19	11	17	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	104	-	104	16	21	37	
447	Brahmíkán z Lak s.v.	1990	8	6	6	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	-	16	5	5	10	
202	Brahmíkán z Nemošic - 2	1982	17	6	9	5	8	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34	-	34	6	8	14	
223	Brahmíkán z Nemošic - 3	1983	16	11	15	10	18	7	11	5	4	2	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	68	-	68	17	20	37	
2348	Bred	1982	20	13	22	8	28	7	15	2	8	3	12	2	9	5	14	3	10	4	7	3	-	-	-	-	-	145	-	145	22	28	50	
2668	Brekon	1993	-	-	29	10	22	14	11	9	6	4	6	5	6	4	6	3	4	2	2	2	-	-	-	-	-	92	-	92	27	26	53	
2669	Brendon	1993	-	-	8	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	11	1	-	1	
2844	Bret	1998	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	7	3	10	6	8	4	10	1	38	-	38	9	7	16	
2956	Brist	2003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5	5	-	5	4	1	5	
994	Brix	2002	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	3	-	6	-	6	-	1	1	
760	Brutus	1997	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3	7	1	11	3	17	8	8	4	2	1	1	-	1	-	52	-	52	8	12	20	
64	Bujag	1975	13	5	7	2	10	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	-	30	7	6	13	
154	Bungalow	1980	9	1	9	2	10	1	2	-	3	1	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38	38	3	4	7	
260	Bungalow ze Studence - 2	1986	10	6	25	12	25	10	10	5	5	4	11	7	17	8	14	5	9	5	-	-	-	-	-	-	-	126	-	126	27	35	62	
947	Byron	2001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	7	17	11	9	6	11	5	48	-	48	13	16	29	
2862	Kelis	2001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	10	14	6	3	1	3	1	33	-	33	8	10	18	
1063	Korál	2003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1	3	-	3	-	2	2	
2258	Korbar	1978	2	-	6	1	5	2	2	2	2	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	19	3	3	6	
2696	Korbus	1993	-	-	-	-	13	9	18	5	16	4	2	2	7	3	5	1	18	5	14	11	17	11	15	5	13	-	138	-	138	30	26	56
278	Mabar	1987	21	13	12	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33	-	33	4	12	16	
2632	Maken	1992	2	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	8	1	-	1	
2431	Makon	1986	11	3	8	2	11	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	-	30	3	8	11	

2451	Makon - 2	1987	19	13	8	-	10	5	3	1	2	2	12	8	12	5	24	10	15	5	4	1	9	3	10	6	12	9	135	5	140	32	36	68
2603	Maler	1991	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	
2432	Maral	1986	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5	-	1	1	
2634	Marek	1992	8	1	4	-	9	5	13	4	13	7	7	1	7	4	8	4	11	7	1	1	-	-	-	-	-	-	81	-	81	16	18	34
2679	Marek - 2	1993	-	-	9	3	8	4	2	-	5	4	8	5	7	3	8	3	4	2	6	3	7	2	13	8	2	1	79	-	79	17	21	38
551	Markýz	1992	10	4	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	8	4	12	4	3	2	1	-	-	-	-	-	-	40	-	40	7	7	14	
263	Martin	1986	20	6	22	8	22	6	13	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	77	-	77	7	15	22	
1059	Max	2003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	5	6	2	17	-	17	5	2	7
2670	Mazur	1993	-	-	9	5	8	2	8	3	8	-	8	5	14	8	18	9	8	1	21	16	22	13	24	16	-	-	137	11	148	41	37	78
993	Midas	2002	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	3	2	6	-	6	2	2	4	
2345	Milbach	1982	13	2	11	4	10	5	5	2	6	-	-	-	1	-	1	1	1	1	2	1	-	-	-	-	-	50	-	50	7	9	16	
731	Pandur	1996	-	-	-	-	-	-	-	-	7	4	10	4	7	2	4	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	30	-	30	5	6	11	
553	Parbon	1992	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3	5	1	3	1	3	3	5	1	1	1	3	1	3	1	1	-	29	-	29	7	5	12
262	Paris	1986	17	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	-	17	3	3	6	
485	Part	1991	20	10	24	13	18	10	9	5	11	6	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	84	-	84	20	25	45	
596	Radek	1992	-	-	13	6	16	5	14	7	5	1	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55	-	55	9	12	21	
486	Region s.v.	1991	2	-	24	10	8	2	17	5	11	2	6	3	5	4	5	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	67	12	79	7	23	30	
2882	Sagır	2002	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	7	1	5	2	14	-	14	2	3	5	
2449	Sagon	1987	23	9	17	8	5	3	2	1	3	2	3	1	3	2	6	2	9	3	10	6	6	5	11	9	7	2	105	-	105	33	20	53
2567	Santos	1990	22	7	21	8	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47	-	47	6	11	17	
2606	Santos - 2	1991	5	-	12	5	18	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37	-	37	3	8	11	
2768	Sany	1998	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	8	22	14	24	13	8	4	9	6	6	4	22	4	79	22	101	28	25	53
2537	Sapon s.v.	1989	8	4	16	9	24	9	40	23	38	17	31	12	17	10	6	6	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	186	-	186	37	59	96
851	Sapor	1999	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	15	15	11	12	8	5	5	6	3	4	1	61	-	61	23	20	43	
2694	Sasun	1994	-	-	-	-	3	1	2	1	3	3	5	1	8	4	4	2	7	4	4	2	3	3	9	2	5	1	53	-	53	17	7	24
307	Satin	1988	9	3	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	11	2	3	5	
2448	Selen	1987	10	2	6	2	5	-	15	5	12	7	10	7	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	63	-	63	5	21	26	
308	Streiter z Třeboně	1988	22	11	27	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49	-	49	11	14	25	
2377	Subran	1983	3	1	4	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	9	1	2	3	
2671	Subřík	1993	-	-	16	3	12	5	13	2	6	2	10	4	4	-	3	1	4	3	2	1	-	-	-	-	-	70	-	70	6	15	21	
2539	Sugır	1989	24	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	2	24	6	2	8	
2534	Sumat	1989	16	4	10	6	11	4	7	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44	-	44	5	14	19	
2672	Suner	1993	-	-	2	1	3	-	2	1	2	1	2	-	1	-	6	1	4	2	3	1	-	-	-	-	7	5	32	-	32	8	4	12

P - připuštěno klisen
H - narozeno hříbat
n P - přirozená plemenitba
n I - inseminace

n Celk. - celkem připuštěno
n Hř. - narozeno hřebečků
n Kl. - narozeno klisniček
n NH - celkem narozeno hříbat

4.8.5 Příslušnost hřebců plemene ČMB působících v letech 1995 – 2007 v plemenitbě k liniím

426 Aglaé (*1920)	51 Bayard De Herédia (*1920)	428 Branibor (*1922)	26 Miroš (*1923)
2727 Abador	2693 Bakon	2822 Bagran	2345 Milbach
2396 Abagír	483 Barman	2828 Baluf	CELKEM za linii: 1
2861 Adon	759 Barmas	2773 Bertík	
2881 Agar	2566 Baron	2692 Borax	3998 Pandor, pol.chl. (*1960)
199 Agent I - 10	2954 Baron ze Zubří	2392 Bosbar	
222 Agent I - 15	2209 Baráč	1060 Bosbar 2	731 Pandur
162 Agent I - 6	730 Ben	2955 Bošar	553 Parbon
179 Agent I - 8	728 Bonet s.v.	447 Brahmikán z Lak s.v.	262 Paris
798 Agentos	243 Bragír	202 Brahmikán z Nemošic - 2	485 Part
1156 Agon	2348 Bred	223 Brahmikán z Nemošic - 3	
302 Agran - 2	2668 Brekon	2956 Brist	CELKEM za linii: 4
2255 Agrisun - 2	2669 Brendon	760 Brutus	
2322 Agrosur s.v.	2844 Bret	CELKEM za linii: 12	113 Successeur de Bonef.*1928
2350 Agrous	947 Byron		
2372 Agsuram	CELKEM za linii: 14	50 Corale (*1909)	2449 Sagon
2767 Alan	Boston (rus.chl.)	2862 Kelis	2882 Sagír
963 Alda		2258 Korbar	2567 Santos
2695 Aldor	596 Radek	2696 Korbus	2606 Santos - 2
2942 Almar	486 Region s.v.	1063 Korál	2768 Sany
1157 Amis	CELKEM za linii: 2	CELKEM za linii: 4	2537 Sapon s.v.
2391 Amur		9 Marquis de Vraimont (*1920)	851 Sapor
2633 Amír	396 Bourgogne de Monti (*1920)		2694 Sasun
2821 Aram		278 Mabar	307 Satin
2751 Ardon	654 Bingo	2632 Maken	2448 Selen
2531 Aret	994 Brix	2431 Makon	2377 Subran
2540 Argon	64 Bujag	2451 Makon - 2	2671 Subrik
2753 Argot	154 Bungalow	2603 Maler	2539 Sugír
2908 Arin	260 Bungalow ze Studence - 2	2432 Maral	2534 Sumat
2907 Arnold	CELKEM za linii: 5	2634 Marek	2672 Suner
2429 Arok		2679 Marek - 2	CELKEM za linii: 15
276 Arok - 2		551 Markýz	
2390 Aron		263 Martin	
2601 Arpád		1059 Max	
2349 Asuan		2670 Mazur	
2852 Aznavour		993 Midas	
2715 Azur		CELKEM za linii: 13	
CELKEM za linii: 36			

4.9 Věková struktura hřebců a klisen v aktuálních populacích chladnokrevných plemen koní v ČR k roku 2007

Hřebci ČMB

věk v letech	počet jedinců	% z celku
3	15	25,86
4	7	12,07
5	4	6,9
6	4	6,9
7	3	5,17
8	2	3,45
9	5	8,62
10	2	3,45
11	1	1,72
12	2	3,45
13	3	5,17
14	3	5,17
15	3	5,17
17	1	1,72
20	2	3,45
23	1	1,72
Celkem	58	100

Linie	věk koně v letech																	
	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	více	
B-A01	4	2	1	2	1	0	2	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	
B-B01	3	1	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	
B-B03	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	
B-B04	2	2	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	
B-C02	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	
B-M01	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	
B-M03	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
B-P01	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	
B-S01	3	0	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	
CELKEM	15	7	4	4	2	2	5	2	1	2	3	3	3	0	1	0	3	

B-A01 ... 426 Aglaé (*1920)

B-B01 ... 51 Bayard De Herédia (*1920)

B-B03 ... 396 Bourgogne de Monti (*1920)

B-B04 ... 428 Branibor (*1922)

B-C02 ... 50 Corale (*1909)

B-M01 ... 9 Marquis de Vraimont (*1920)

B-M03 ... 26 Miroš (*1923)

B-P01 ... 3998 Pandor, pol.chl. (*1960)

B-S01 ... 113 Successeur de Bonef.*1928

Věková struktura hřebců je optimální a příznivá. Tato skutečnost je zapříčiněna zařazením většího počtu hřebců v posledních letech do plemenitby. Tento fakt je ovšem na úkor selekce. Průměrné stáří plemenných hřebců v chovné populaci v roce 2004 činilo 9,93 roku a v roce 2007 pokleslo na 8,39 roku. Průměrné stáří linie je rozdílné. Nejmladší je linie 26 Miroš, kde stáří činí 3 roky (1 hřebec) a nejstarší linie 3998 Pandur, kde stáří činí 15 let (1 hřebec). Obě uvedené linie jsou v ohrožení existence. U ostatních linií se průměrné stáří pohybuje od 6 do 10 let, což je optimální.

Klisny ČMB

věk v letech	počet jedinců	% z celku
3	41	3,85
4	41	3,85
5	44	4,13
6	40	3,75
7	46	4,32
8	49	4,6
9	65	6,1
10	65	6,1
11	73	6,85
12	79	7,41
13	70	6,57
14	105	9,85
15	97	9,1
16	56	5,25
17	40	3,75
18	40	3,75
19	26	2,44
20	26	2,44
21	19	1,78
22	18	1,69
23	10	0,94
24	5	0,47
25	7	0,66
26	4	0,38
Celkem	1066	100

Linie otců	věk koně v letech																
	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	více
B-A01	11	18	15	10	16	6	15	16	19	18	11	24	22	12	19	19	45
B-A02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B-B01	7	4	6	4	7	11	16	11	19	7	9	10	8	6	3	4	5
B-B02	0	0	0	2	1	2	5	3	0	0	0	8	3	2	3	1	1
B-B03	1	0	0	2	2	1	4	2	3	3	3	3	1	2	4	3	6
B-B04	11	3	5	6	2	3	9	5	5	14	6	7	12	4	2	6	16
B-C02	1	0	2	0	2	2	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1
B-M01	3	5	7	7	3	6	8	10	10	13	9	12	18	10	1	0	4
B-M03	0	0	0	0	0	1	0	2	1	3	1	4	2	1	0	2	7
B-N01	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
B-P01	0	0	1	1	2	1	0	2	4	2	3	5	9	8	5	2	3
B-S01	7	11	8	8	11	15	7	9	9	10	13	17	10	4	2	2	13
N-N02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	3
S-B01	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0
S-F01	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
S-H02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
S-N03	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	2	2	0	0	5
S-P01	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S-R01	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2	0	2	0	0	0	0
S-S02	0	0	0	0	0	0	0	3	1	1	0	1	0	3	0	1	1
CELKEM	41	41	44	40	46	49	65	64	71	75	62	94	90	54	40	40	114

B-A01 ... 426 Aglaé (*1920)
 B-A02 ... Albion d'Hor (*1915)
 B-B01 ... 51 Bayard De Herédia (*1920)
 B-B02 ... Boston (rus.chl.)
 B-B03 ... 396 Bourgogne de Monti (*1920)
 B-B04 ... 428 Branibor (*1922)
 B-C02 ... 50 Corale (*1909)
 B-M01 ... 9 Marquis de Vraimont (*1920)
 B-M03 ... 26 Miroš (*1923)
 B-N01 ... Nageur des Carrieres (*1905)
 B-P01 ... 3998 Pandor, pol.chl. (*1960)
 B-S01 ... 113 Successeur de Bonef.*1928
 N-N02 ... 50 Norbert (*1887)
 S-B01 ... 419 Bravo (*1914)
 S-F01 ... 2694 Fusch Vulkan XI (*1956)
 S-H02 ... 2934 Hubert Nero IX (*1964)
 S-N03 ... 1747 Neuwirt Diamant IX(*1952)
 S-P01 ... Pfeil Obb.
 S-R01 ... 2500 Ritz Vulkan VIII (*1943)
 S-S02 ... 1350 Streiter Vulkan (*1939)

V aktuální populaci chovných klisen ČMB oproti hřebcům došlo k časovému posunu věkové struktury a populace klisen jsou tím starší. Tento aspekt souvisí s minimální roční obměnou populace klisen. V roce 2004 bylo přibližně 75 % klisen z celkové chovné populace v hraničním věkovém optimu 3 – 14 let stáří. V roce 2007 se tento stav snížil na 65 %.

4.10 „Uznané“ linie plemenných hřebců v populaci ČMB

Označení linie		Zakladatel linie
1.	ČMB-L-A 01	426 Aglaé 24/1196,B., (*1920)
2.	ČMB-L-A 02	Albion d`Hor 23/1892,B., (*1915)
3.	ČMB-L-B 01	51 Bayard De Herédia,B., (*1920)
4.	ČMB-L-B 02	Boston (rus.chl.)
5.	ČMB-L-B 03	396 Bourgogne de Monti,B., (*1920)
6.	ČMB-L-B 04	428 Branibor, chč.B., (*1922)
7.	ČMB-L-C 01	Conquérant de Terhaegen 69900,B., *1910)
8.	ČMB-L-C 02	50 Corale ,B., (*1909)
9.	ČMB-L-H 01	Hercule de Doiceau 61/230,B., (*1913)
10.	ČMB-L-J 01	Jupiter 126,B., (*1880)
11.	ČMB-L-L 01	Laboureur d`Isaac 72006,B., (*1922)
12.	ČMB-L-M 01	9 Marquis de Vraimont,B., (*1920)
13.	ČMB-L-M 02	Melon 47096,B., (*1907)
14.	ČMB-L-M 03	26 Miroš,B., (*1923)
15.	ČMB-L-N 01	Nageur des Carrieres,B., (*1905)
16.	ČMB-L-P 01	3998 Pandor (pol.chl.) (*1960)
17.	ČMB-L-P 02	473 Positiv d`Hor,B., (*1915)
18.	ČMB-L-P 03	222 Prince de Gages,B., (*1925)
19.	ČMB-L-S 01	113 Successeur de Boneffe 32/3274,B., (*1928)

Legenda :

- B. - rok narození hřebce – zakladatele linie
- chm.B - chladnokrevník moravského chovu s belgickým genotypem, odpovídajícím podmínce, že nejméně otec a otec matky je chm.B, chč.B nebo B.
- chč.B - chladnokrevník českého chovu s belgickým genotypem, odpovídajícím podmínce, že nejméně otec a otec matky je chm.B, chč.B nebo B.
- B. - čistokrevný importovaný belgik nebo čistokrevný belgik narozený v ČR ze stejnosměrné plemenitby rodičů – originálních belgiků.
- rus.chl. - ruský chladnokrevník
- pol.chl. - polský chladnokrevník

Z původních 19 linií hřebců, které byli použiti ve šlechtitelském procesu, zůstalo do dnešních dnů pouze 9 linií. Z těchto 9 linií jsou 3 linie (26 Miroš, 3998 Pandur a 396 Burgogne de Monti) v ohrožení.

4.11 „Uznané“ rodiny chovných klisen v populaci „ČMB“

Označení rodiny	Zakladatelka rodiny							
	Číslo a jméno klisny	Nar.	Plem.	Otec	Plem.	Otec matky	Plem.	
1. ČMB-R-A 01	VČ 592 Aida	0	chč.B	383 Adres	chč.B	530 Mountain 128/29	Bel.	
2. ČMB-R-A 02	JM 1640 Alena	1968	chm.B	2872 Brašan	chm.B	2289 Miran	chm.B	
3. ČMB-R-A 03	JM 427 Arka	1957	chm.B	2285 Dalibor	chm.B	2374 Miroš skalský-2	Bel.	
4. ČMB-R-B 01	12-653 Bara KPKK	1947	chm.B	97 Bard	chm.B	251 Terno	chlm	
5. ČMB-R-B 02	246 Brica	1958	chč.B	1146 Brk - 2	chč.B	2292 Marodar	chm.B	
6. ČMB-R-B 03	VČ 917 Brita	0	chč.B	1047 Brk	chč.B	2261 Miroš skalský-6	Bel.	
7. ČMB-R-B 04	VČ 918 Broňa	0	chč.B	1047 Brk	chč.B	2295 Matsuk	chm.B	
8. ČMB-R-C 01	2-725 Cilka	0	chč.B	179 Traiteur z Domažlic	chč.B	210 Beziers z Kouta	chč.B	
9. ČMB-R-C 02	95 Citadela	1950	chč.B	1125 Agripa	chč.B	143 Eton	chm.B	
10. ČMB-R-D 01	147 Damita	1956	chm.B	2279 Daněk	chm.B	2261 Miroš skalský-6	Bel.	
11. ČMB-R-D 02	Dana 10 - 1958	1950	chm.B	2356 Markom	chm.B	144 Dolar	chm.B	
12. ČMB-R-D 03	SM 509 Dana	0	chm.B	225 Daniel	chm.B	11 Dolfek	chm.B	
13. ČMB-R-D 04	1 Drahoslava	1921	chč.B	Tambour de Hemel 53124	Bel.			
14. ČMB-R-D 05	Drakula	1959	chm.B	2333 Naďan	chm.B	331 Bajer	chm.B	
15. ČMB-R-CH 01	55 Chyňava	1956	chč.B	1244 Agregát	chč.B	148 Burnus	chč.B	
16. ČMB-R-J 01	4-398 Jana	0	chč.B	1010 Bundáš	chč.B	136 Branibor z Rož.	Chč.B	
17. ČMB-R-J 02	VČ 86 Jesita	0	chm.B	881 Komoň	chm.B	3 Dandy	chč.B	
18. ČMB-R-K 01	Kity	0	chč.B	1772 Bridl	chč.B	2368 Markonín	chm.B	
19. ČMB-R-K 02	VČ 1013 Květa	0	chm.B	2250 Mat	chm.B	416 Markoň	chm.B	
20. ČMB-R-K 03	JM 404 Květuše	1957						
21. ČMB-R-L 01	ZČ 558 Lama	1968	chč.B	1772 Bridl	chč.B	1084 Kamzík	chč.B	
22. ČMB-R-L 02	Lenka 12 - 3125	1955	chm.B	2249 Baník	chm.B	212 Bar	chm.B	
23. ČMB-R-L 03	JM 1183 Lída	1960	chm.B	225 Daniel	chm.B	387 Marokánec	chm.B	
24. ČMB-R-L 04	VČ 601 Líza	1958	chč.B	383 Adres	chč.B	Baron s.v.	chm.B	
25. ČMB-R-M 01	Manča 10-2686	1949	chm.B	268 Makao	chm.B	114 Hostýn	chm.B	
26. ČMB-R-M 02	82 Marecha	1948	chm.B	288 Markýz lechotický	chm.B	145 Pikvík	chm.B	
27. ČMB-R-M 03	Marica 12 - 2933	1954	chm.B	2413 Madroš	chm.B	2279 Daněk	chm.B	
28. ČMB-R-M 04	JM 346 Maruna	1954	chm.B	2261 Miroš skalský - 6	Bel.	2348 Suknan	chm.B	
29. ČMB-R-M 05	JM 988 Maruška	1963	chm.B	2351 Mahoš	chm.B	2335 Marconi skal.-7	chm.B	
30. ČMB-R-M 06	123 Matrona	1950	chm.B	2295 Matsuk	chm.B	289 Roncek	chm.B	
31. ČMB-R-M 07	JM 364 Míla	1960	chm.B	2300 Marconi skalský - 1	chm.B	338 Dolf	chm.B	
32. ČMB-R-M 08	JM 424 Míla	1956	chm.B	2223 Karlák	chm.B	401 Badatel	chm.B	
33. ČMB-R-M 09	Milka 12-2834	1952	chm.B	221 Balt	chm.B	234 Mauroš	chm.B	
34. ČMB-R-M 10	JM 429 Miluše	1956	chm.B	2357 Marconi skalský - 12	chm.B	166 Kong	chm.B	
35. ČMB-R-M 11	JM 1606 Miluše	1966	chč.B	1047 Brk	chč.B	2333 Naďan	chm.B	
36. ČMB-R-M 12	JM 469 Minda	1958	chm.B	2598 Marconi skalský - 18	chm.B	332 Žanek	chm.B	

37. ČMB-R-M 13	9-3055 Minka	1953	chm.B	2220 Bardon	chm.B	2005 Markoman	chm.B
38. ČMB-R-M 14	Minka	0	chm.B	2794 Barnov skalský-3	chm.B	2335 Marconi skal.-7	chm.B
39. ČMB-R-S 01	SM 1343 Soňa	1967	chm.B	2894 Agripa skalský - 14	chm.B	2225 Daniel	chm.B
40. ČMB-R-S 02	JM 1183 Svitka (Mila)	1960	chm.B	2225 Daniel	chm.B	2387 Markomanec	chm.B
41. ČMB-R-S 03	6-517 Šárka KPKK	1956	chm.B	2244 Sudan	chm.B	215 Tur	chm.B
42. ČMB-R-Z 01	VČ 382 Zorka	0	chč.B	2896 Agripa skalský-18	chm.B	2234 Maršan	chm.B
Celkem 42 klisen - zakladatelek rodin v aktuální populaci ČMB - r. 2003							

Legenda :

Nar. - rok narození klisen- zakladatelek rodin

Plem. - plemenná příslušnost

chm.B - "plemeno" chladnokrevník moravského chovu s belgickým genotypem, odpovídajícím podmínce, že nejméně otec a otec matky je chm.B, chč.B nebo B.

chč.B - "plemeno" chladnokrevník českého chovu s belgickým genotypem, odpovídajícím podmínce, že nejméně otec a otec matky je chm.B, chč.B nebo B.

B. - čistokrevný importovaný belgik nebo čistokrevný belgik narozený v ČR ze stejnosměrné plemenitby.

U rodin chovných klisen v populaci ČMB dochází dlouhodobě ke snižování počtu rodin. Od roku 2000 do dnešních dnů zaniklo dalších 10 rodin a celkový počet ke konci roku 2007 činí 42 rodin.

Nutno konstatovat, že základem vyšší plemenářské práce je a bude vždy rodinový chov. Je k velké škodě celého plemene ČMB zánik těchto rodin, neboť tím , že rodiny zanikají, ztrácí se mnoho cenné „chovatelské krve“.

4.12 Genetické zdroje

Početní stavy:

	2004				2007			
	GZ		POPULACE		GZ		POPULACE	
	Hřebci	Klisny	Hřebci	Klisny	Hřebci	Klisny	Hřebci	Klisny
ČMB	30	231	40	1187	55	362	58	1066

Jak u hřebců tak i u klisen došlo k nárůstu počtu koní zařazených do genetických zdrojů narozených v rozmezí let 2004 – 2007 v průměru o 80 %.

4.13 Morfologické znaky

Hřebci

	hřebci ČMB			
	2004		2007	
	n	průměr	n	průměr
Typ	12	5,9	38	6,1
Rámec	12	5,4	38	5,5
Ušlechtilost	12	5,3	38	5,7
Délka krku	12	4,9	38	4,6
Nasazení krku	12	6,2	38	6
Délka kohoutku	12	4,7	38	4,5
Délka hřbetu	12	5,4	38	5,2
Tvar hřbetu	12	4,7	38	4,5
Délka beder	12	5,4	38	5,2
Tvar beder	12	4,6	38	4,6
Délka zádě	12	5,3	38	5,2
Sklon zádě	12	6,2	38	5,9
Lopatka	12	5,9	38	5,4
Přední spěnka	12	4,8	38	4,7
Přední kopyto	12	4,8	38	5
Postoj zad kon.	11	5,5	37	5,1
Zadní spěnka	11	5,2	37	5,2
Zadní kopyto	11	5	37	5,1
Šířka těla	12	5,2	38	5,1
Tvar zádě	12	6,3	38	6,3
Prostornost kroku	4	6	18	6,3
Prostornost klusu	3	6,7	18	6,3

Na základě výše uvedených parametrů lze tedy charakterizovat posuzované hřebce ČMB jako hřebce v poměrně dobrém typu, středně ušlechtilé, ve středním rámci s přiměřeně dlouhým a výše nasazeným krkem, středně dlouhým kohoutkem, se středně dlouhým pevným a dobře vázaným hřbetem, se středně dlouhými a volnějšími bedry, středně dlouhou skloněnou kulatou zádí, přiměřeně dlouhou a šikmou lopatkou s náznakem šavlovitého postoje pánevních končetin s přiměřeně dlouhými a správně uhlovanými kopyty, s delším krokem a delším klusem.

Klisny

	klisny ČMB			
	2004		2007	
	n	průměr	n	průměr
Typ	431	5,9	598	6,1
Rámec	431	5,8	598	5,7
Ušlechtilost	511	5,2	658	5,3
Délka krku	511	4,5	658	4,4
Nasazení krku	511	6,2	658	6,2
Délka kohoutku	511	4,7	658	4,5
Délka hřbetu	511	5,7	658	5,6
Tvar hřbetu	511	4,4	658	4,4
Délka beder	511	5,5	658	5,4
Tvar beder	511	4,9	658	4,9
Délka zádě	511	5,2	658	5,3
Sklon zádě	509	6,1	656	6,2
Lopatka	511	5,6	658	5,5
Přední spěnka	510	5,3	657	5,3
Přední kopyto	510	4,8	657	4,8
Postoj zad kon.	511	5,7	658	5,6
Zadní spěnka	431	5,2	598	5,2
Zadní kopyto	431	5	598	4,9
Šířka těla	511	6	658	6,1
Tvar zádě	511	6,7	658	6,8
Prostornost kroku	478	5,7	619	5,9
Prostornost klusu	478	5,7	619	5,9

Na základě výše uvedených parametrů lze tedy charakterizovat populaci klisem ČMB jako populaci klisen v dobrém typu, středně ušlechtilé v delším rámci, s kratším a výše nasazeným krkem, středně dlouhým kohoutkem, s delší a šikmou lopatkou, s širším tělem v partii hrudi a zádi, s delším volnějším hřbetem, se středně dlouhými pevnými a dobře vázanými bedry, středně dlouhou skloněnou širokou silně osvalenou zádí s náznakem šavlovitého postoje pánevních končetin s přiměřeně dlouhými a správně uhlovanými spenkami a kopyty, s delším krokem a delším klusem.

4.14 Základní zbarvení

Barva	hřebci ČMB				Barva	klisny ČMB			
	2004		2007			2004		2007	
	n	podíl	n	podíl		n	podíl	n	podíl
Vraník	3	8%	5	9%	Vraník	36	3%	32	3%
Hnědák	3	8%	6	10%	Hnědák	150	13%	130	12%
Ryzák	34	85%	47	81%	Ryzák	982	83%	883	83%
Strakáč	-	-	-	-	Strakáč	-	-	-	-
Bělouš	-	-	-	-	Bělouš	18	2%	21	2%
Ostatní	-	-	-	-	Ostatní	1	0%		

V populaci hřebců se oproti roku 2004 zvýšil podíl vraníků o 1 % a o 2 % se zvýšil podíl hnědáků. V populaci výrazně dominují ryzáci (83 %). U klisen podíl zbarvení zůstává oproti roku 2004 neměnný (83 % ryzáků, 12 % hnědáků, 3 % vraníků a 2 % běloušů).

4.15 Analýza užitkových znaků

Znak	klisny ČMB			
	2004		2007	
	n	průměr	n	průměr
Exteriér	170	7,2	227	7,2
Krok	166	7,3	220	7,3
Klus	166	7,4	220	7,4
1.zabrání	165	8,3	219	8,1
2.zabrání	165	8,5	219	8,3
3.zabrání	165	8,6	219	8,5
Ochota	165	7,8	219	7,8

Testování ve zkouškách výkonnosti se v uvedeném období 2004 – 2007 v jednotlivých letech bodově neliší a je na průměrných hodnotách.

4.16 Přehled počtů klisen ČMB chovaných jednotlivými majiteli v ČR v r.2007

ČMB

koní	poč.maj
1	702
2	115
3	16
4	8
5	1
7	1
9	1
11	1
22	1
1066	846

V porovnání s rokem 2004 je rozložení počtu koní chovaných jednotlivými majiteli prakticky stejné.

4.16 Přehled počtů klisen ČMB podle okresů a krajů majitelů

ČMB

<i>Kraj</i>	<i>n</i>
jihomoravský	187
královéhradecký	162
Vysočina	149
pardubický	88
zlínský	84
jihočeský	72
středočeský	68
plzeňský	67
liberecký	52
olomoucký	44
moravskoslezský	30
ústecký	29
Praha	16
nz	11
karlovarský	7

<i>Okres</i>	<i>n</i>
Hodonín	58
Náchod	58
Trutnov	57
Třebíč	57
Vyškov	39
Žďár nad Sázavou	33
Ústí nad Orlicí	32
Zlín	31
Brno - venkov	27
Klatovy	27
Svitavy	27
Liberec	26
Havlíčkův Brod	25
Jihlava	24
Blansko	23
Břeclav	21
Rychnov nad Kněžnou	21
Vsetín	21
České Budějovice	20
Uherské Hradiště	18
Jičín	17
Chrudim	16
Znojmo	16
Semily	15
Kroměříž	14
Kutná Hora	13
Olomouc	13
Pardubice	13
Plzeň - jih	12
Šumperk	12
Beroun	11
Český Krumlov	11
Jindřichův Hradec	11
nz	11

Tábor	11
Benešov	10
Bruntál	10
Domažlice	10
Chomutov	10
Pelhřimov	10
Praha - hlavní město	10
35 okresů – méně než 10 ks	165

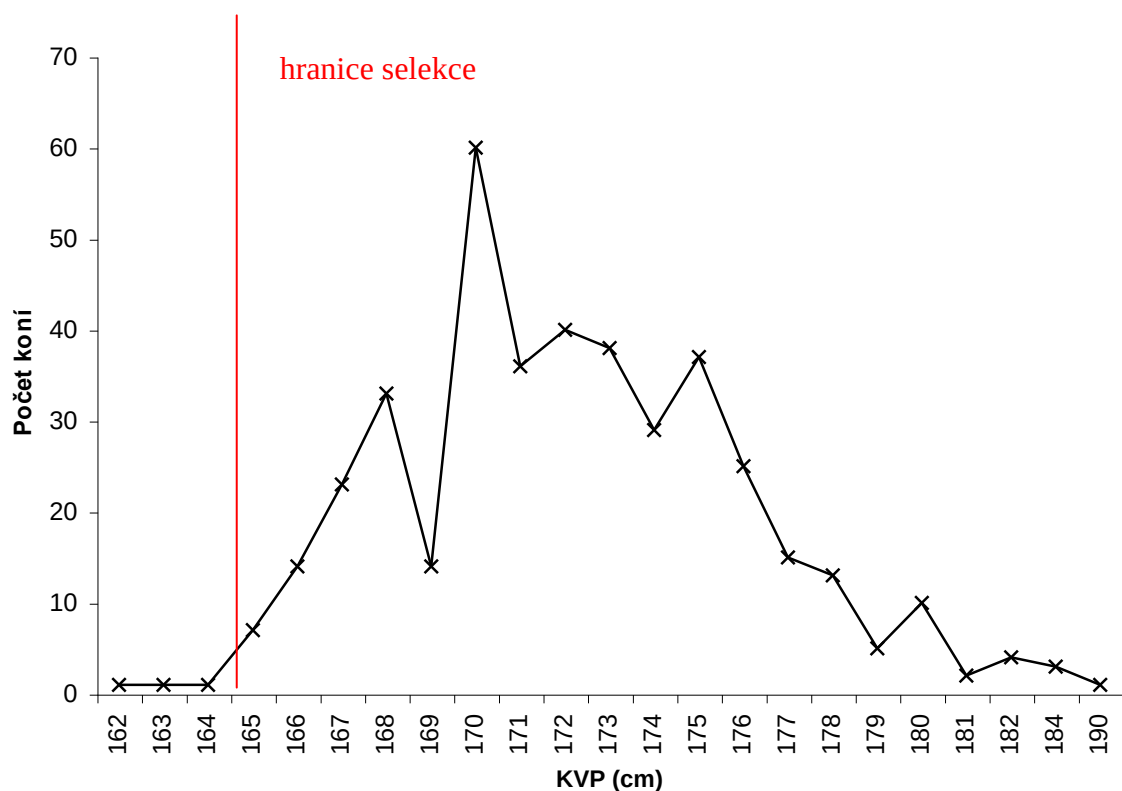
4.17 Rozbor hipometrických údajů hřebců a klisen

4.17.1 Vyhodnocení KVP u klisen ČMB zapsaných v HPK

Pořadí	KVP (cm)	Počet koní	Pořadí	KVP(cm)	Počet koní
1	162	1	13	174	29
2	163	1	14	175	37
3	164	1	15	176	25
4	165	7	16	177	15
5	166	14	17	178	13
6	167	23	18	179	5
7	168	33	19	180	10
8	169	14	20	181	2
9	170	60	21	182	4
10	171	36	22	184	3
11	172	40	23	190	1
12	173	38			

Průměr	172,20
Směrodatná odchylka	3,98
Variační koeficient	15,81

Grafické znázornění KVP u klisen ČMB zapsaných v HPK

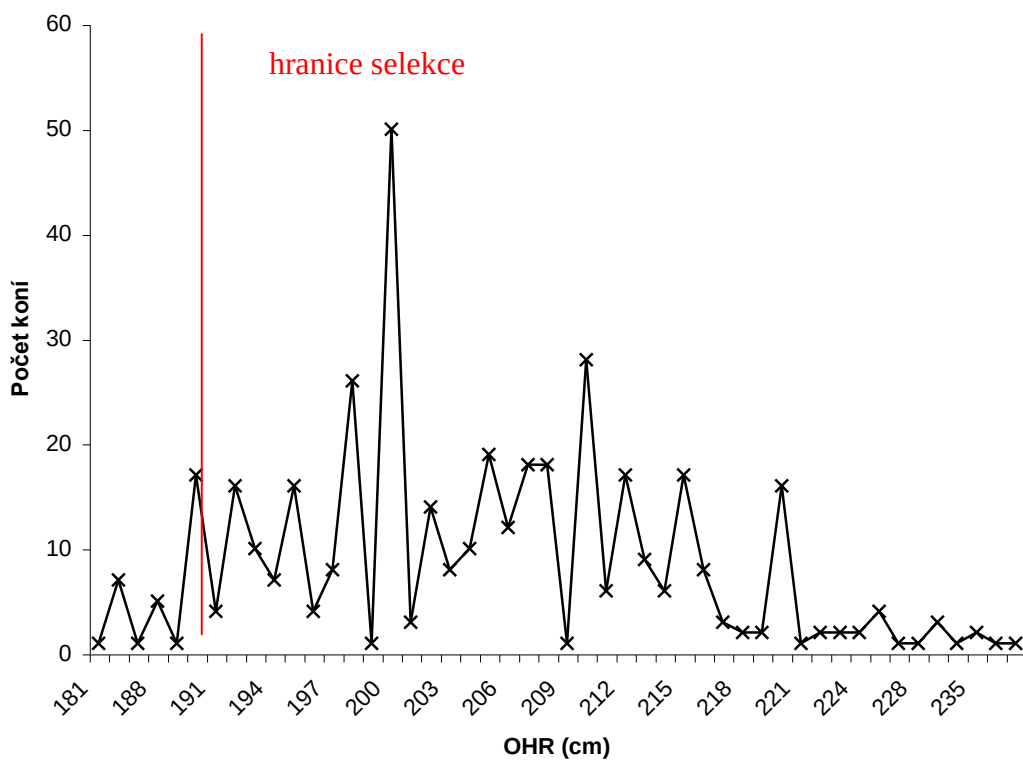

4.17.2 Vyhodnocení OHR u klisen ČMB zapsaných v HPK

Pořadí	OHR (cm)	Počet koní	Pořadí	OHR (cm)	Počet koní	Pořadí	OHR (cm)	Počet koní
1	181	1	17	201	3	33	217	3
2	185	7	18	202	14	34	218	2
3	187	1	19	203	8	35	219	2
4	188	5	20	204	10	36	220	16
5	189	1	21	205	19	37	221	1
6	190	17	22	206	12	38	222	2
7	191	4	23	207	18	39	223	2
8	192	16	24	208	18	40	224	2
9	193	10	25	209	1	41	225	4
10	194	7	26	210	28	42	226	1
11	195	16	27	211	6	43	228	1
12	196	4	28	212	17	44	230	3
13	197	8	29	213	9	45	234	1
14	198	26	30	214	6	46	235	2
15	199	1	31	215	17	47	236	1
16	200	50	32	216	8	48	240	1

Průměr	204,55
Směrodatná odchylka	10,11
Variační koeficient	102,21

Grafické znázornění OHR u klisen ČMB zapsaných v HPK

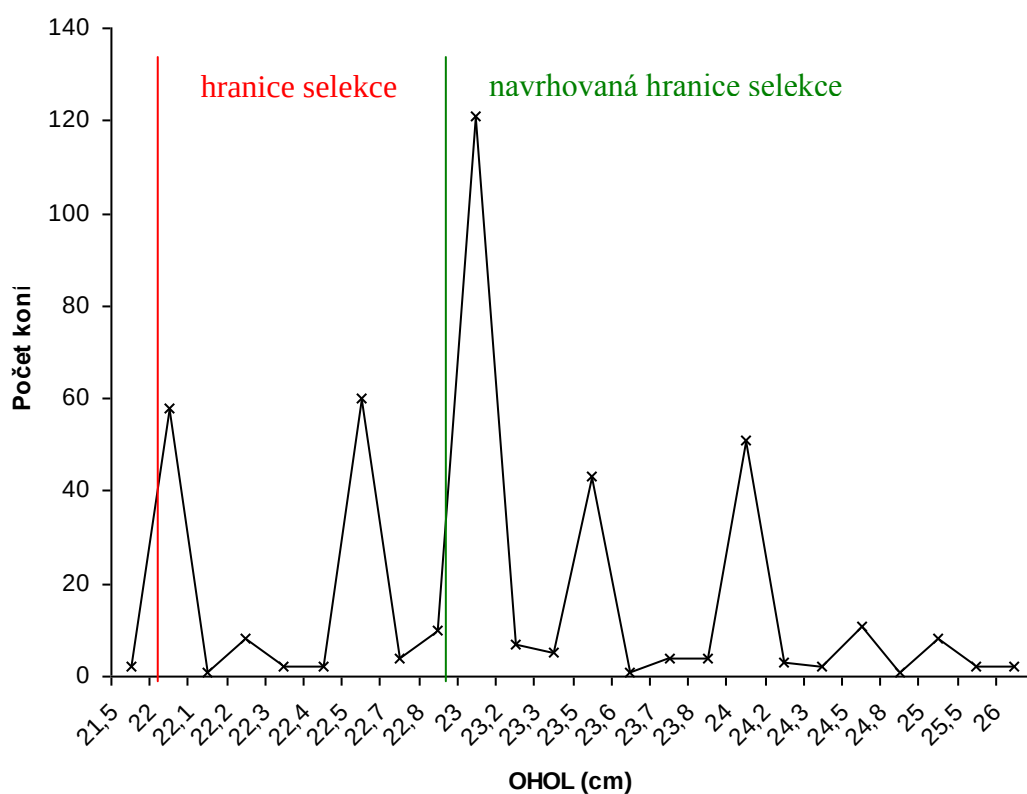

4.17.3 Vyhodnocení OHOL u klisen ČMB zapsaných v HPK

Pořadí	OHOL (cm)	Počet koní	Pořadí	OHOL (cm)	Počet koní
1	21,5	2	13	23,5	43
2	22	58	14	23,6	1
3	22,1	1	15	23,7	4
4	22,2	8	16	23,8	4
5	22,3	2	17	24	51
6	22,4	2	18	24,2	3
7	22,5	60	19	24,3	2
8	22,7	4	20	24,5	11
9	22,8	10	21	24,8	1
10	23	121	22	25	8
11	23,2	7	23	25,5	2
12	23,3	5	24	26	2

Průměr	23,07
Směrodatná odchylka	0,78
Variační koeficient	0,61

Vyhodnocení OHOL u klisen ČMB zapsaných v HPK

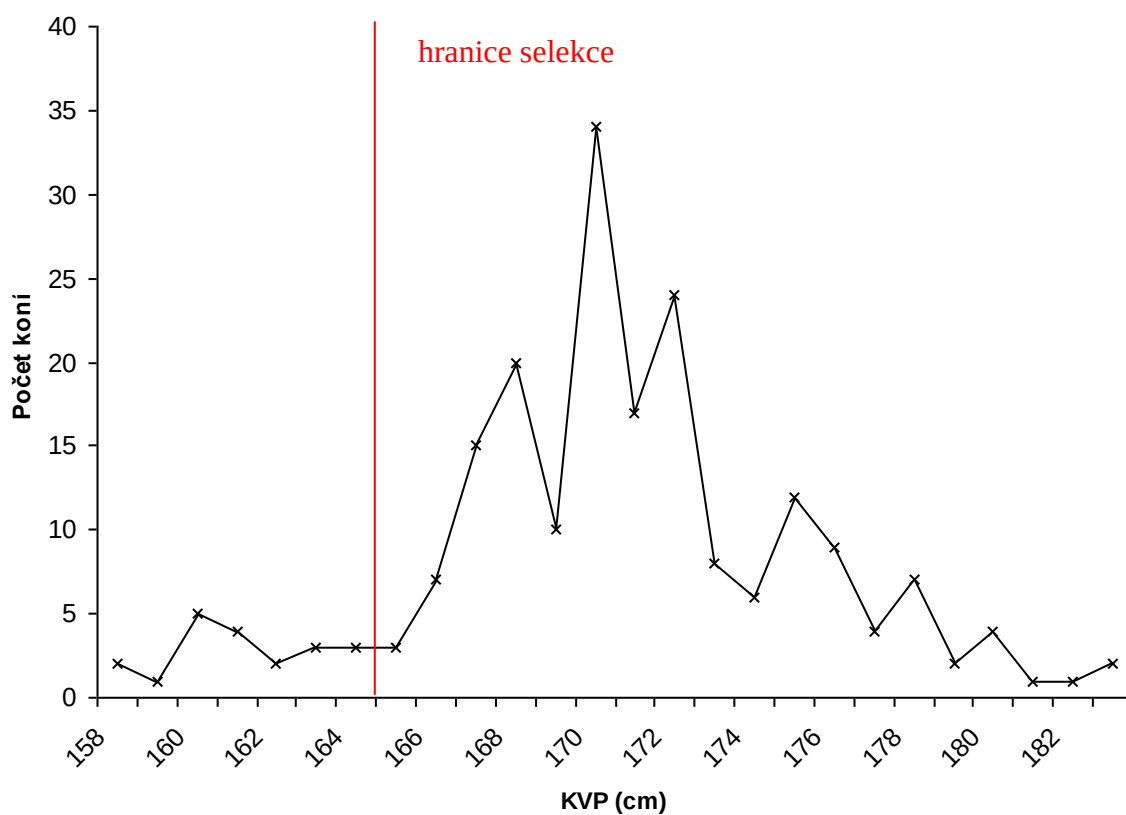

4.17.4 Vyhodnocení KVP u klisen ČMB zapsaných v 1.PPK

Pořadí	KVP (cm)	Počet koní	Pořadí	KVP(cm)	Počet koní
1	158	2	14	171	17
2	159	1	15	172	24
3	160	5	16	173	8
4	161	4	17	174	6
5	162	2	18	175	12
6	163	3	19	176	9
7	164	3	20	177	4
8	165	3	21	178	7
9	166	7	22	179	2
10	167	15	23	180	4
11	168	20	24	181	1
12	169	10	25	182	1
13	170	34	26	184	2

Průměr	170,51
Směrodatná odchylka	4,80
Variační koeficient	23,02

Vyhodnocení KVP u klisen ČMB zapsaných v 1.PPK

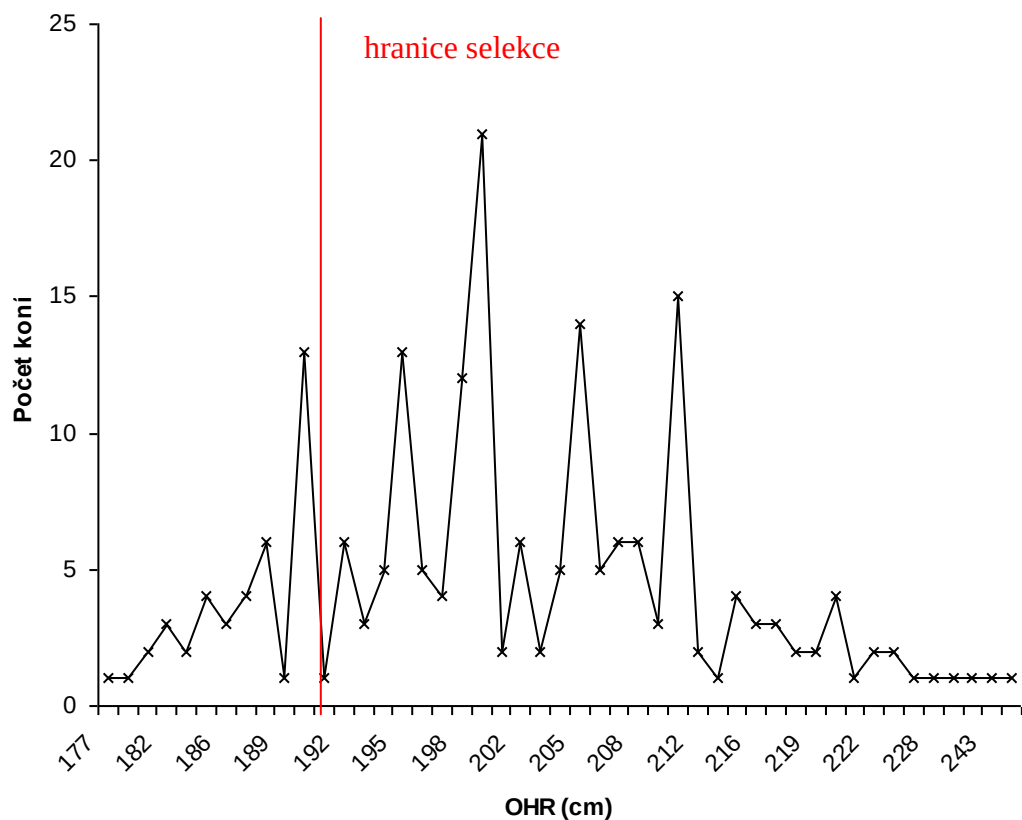

4.17.5 Vyhodnocení OHR u klisen ČMB zapsaných v 1.PPK

Pořadí	OHR (cm)	Počet koní	Pořadí	OHR (cm)	Počet koní	Pořadí	OHR (cm)	Počet koní
1	177	1	17	196	5	33	215	4
2	178	1	18	197	4	34	216	3
3	180	2	19	198	12	35	217	3
4	182	3	20	200	21	36	218	2
5	184	2	21	201	2	37	219	2
6	185	4	22	202	6	38	220	4
7	186	3	23	203	2	39	221	1
8	187	4	24	204	5	40	222	2
9	188	6	25	205	14	41	226	2
10	189	1	26	206	5	42	227	1
11	190	13	27	207	6	43	228	1
12	191	1	28	208	6	44	230	1
13	192	6	29	209	3	45	231	1
14	193	3	30	210	15	46	243	1
15	194	5	31	212	2	47	250	1
16	195	13	32	214	1			

Průměr	201,54
Směrodatná odchylka	11,68
Variační koeficient	136,35

Vyhodnocení OHR u klisen ČMB zapsaných v 1.PPK

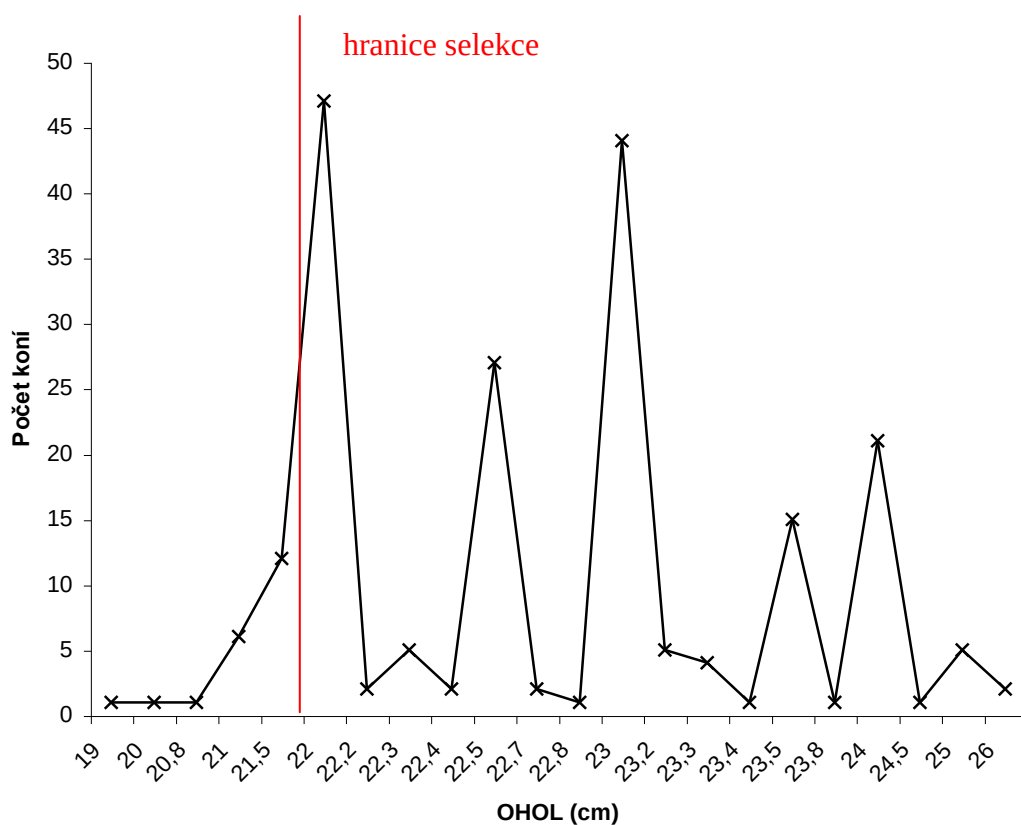

4.17.6 Vyhodnocení OHOL u klisen ČMB zapsaných v 1.PPK

Pořadí	OHOL (cm)	Počet koní	Pořadí	OHOL (cm)	Počet koní
1	19	1	13	23	44
2	20	1	14	23,2	5
3	20,8	1	15	23,3	4
4	21	6	16	23,4	1
5	21,5	12	17	23,5	15
6	22	47	18	23,8	1
7	22,2	2	19	24	21
8	22,3	5	20	24,5	1
9	22,4	2	21	25	5
10	22,5	27	22	26	2
11	22,7	2			
12	22,8	1			

Průměr	22,72
Směrodatná odchylka	0,96
Variační koeficient	0,92

Vyhodnocení OHOL u klisen ČMB zapsaných v 1.PPK

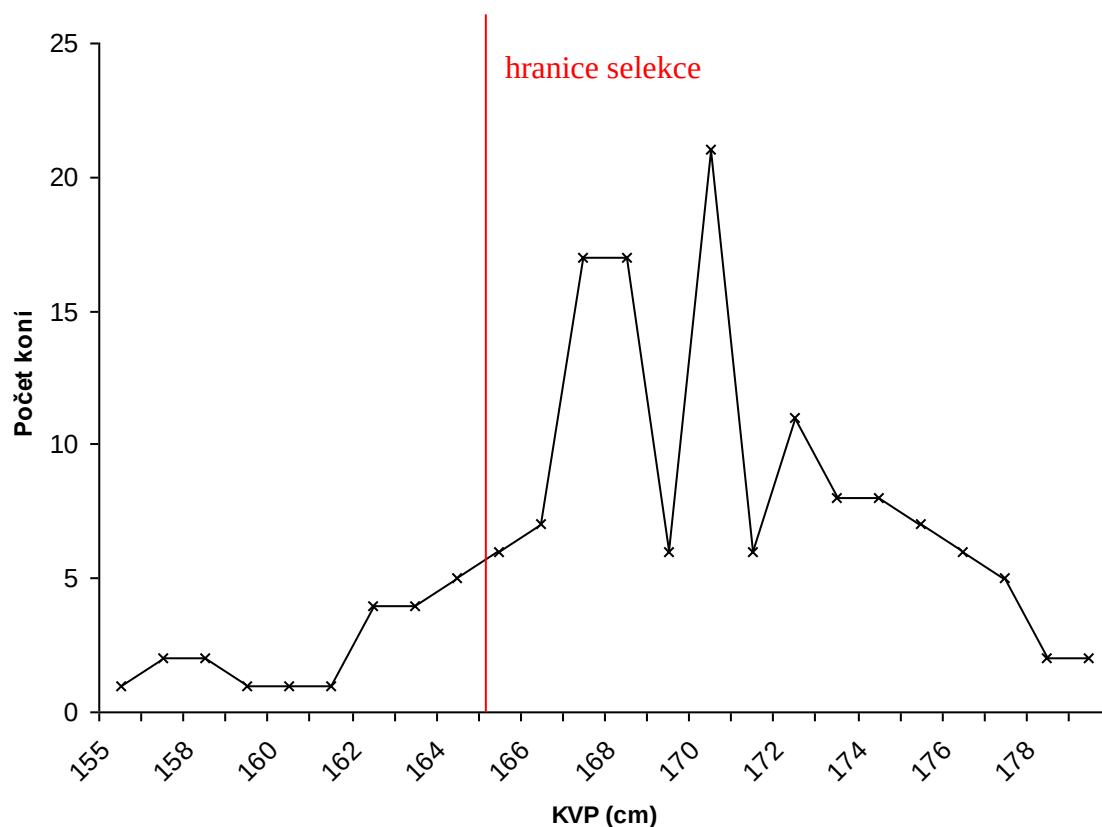

4.17.7 Vyhodnocení KVP u klisen ČMB zapsaných v 2.PPK

Pořadí	KVP (cm)	Počet koní	Pořadí	KVP(cm)	Počet koní
1	155	1	13	168	17
2	157	2	14	169	6
3	158	2	15	170	21
4	159	1	16	171	6
5	160	1	17	172	11
6	161	1	18	173	8
7	162	4	19	174	8
8	163	4	20	175	7
9	164	5	21	176	6
10	165	6	22	177	5
11	166	7	23	178	2
12	167	17	24	179	2

Průměr	169,27
Směrodatná odchylka	4,74
Variační koeficient	22,46

Vyhodnocení KVP u klisen ČMB zapsaných v 2.PPK

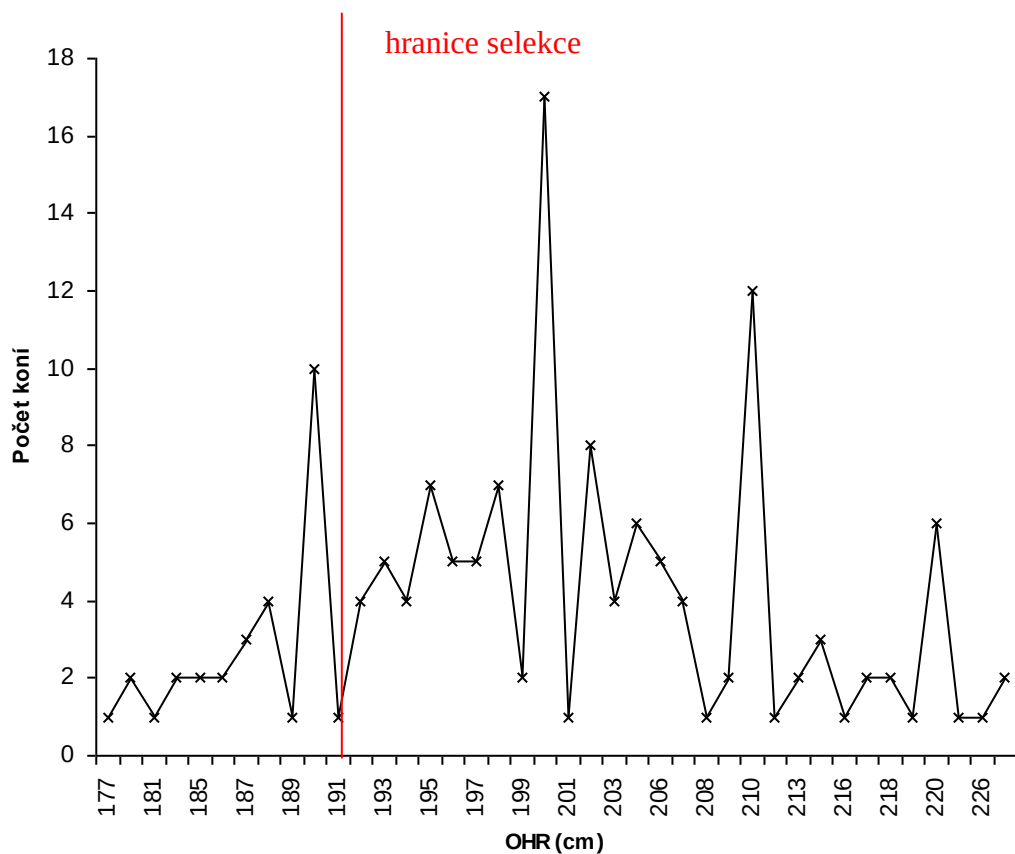

4.17.8 Vyhodnocení OHR u klisen ČMB zapsaných v 2.PPK

Pořadí	OHR (cm)	Počet koní	Pořadí	OHR (cm)	Počet koní	Pořadí	OHR (cm)	Počet koní
1	177	1	17	197	5	33	216	1
2	180	2	18	198	7	34	217	2
3	181	1	19	199	2	35	218	2
4	182	2	20	200	17	36	219	1
5	185	2	21	201	1	37	220	6
6	186	2	22	202	8	38	223	1
7	187	3	23	203	4	39	226	1
8	188	4	24	205	6	40	230	2
9	189	1	25	206	5			
10	190	10	26	207	4			
11	191	1	27	208	1			
12	192	4	28	209	2			
13	193	5	29	210	12			
14	194	4	30	212	1			
15	195	7	31	213	2			
16	196	5	32	215	3			

Průměr	200,80
Směrodatná odchylka	10,57
Variační koeficient	111,80

Vyhodnocení OHR u klisen ČMB zapsaných v 2.PPK

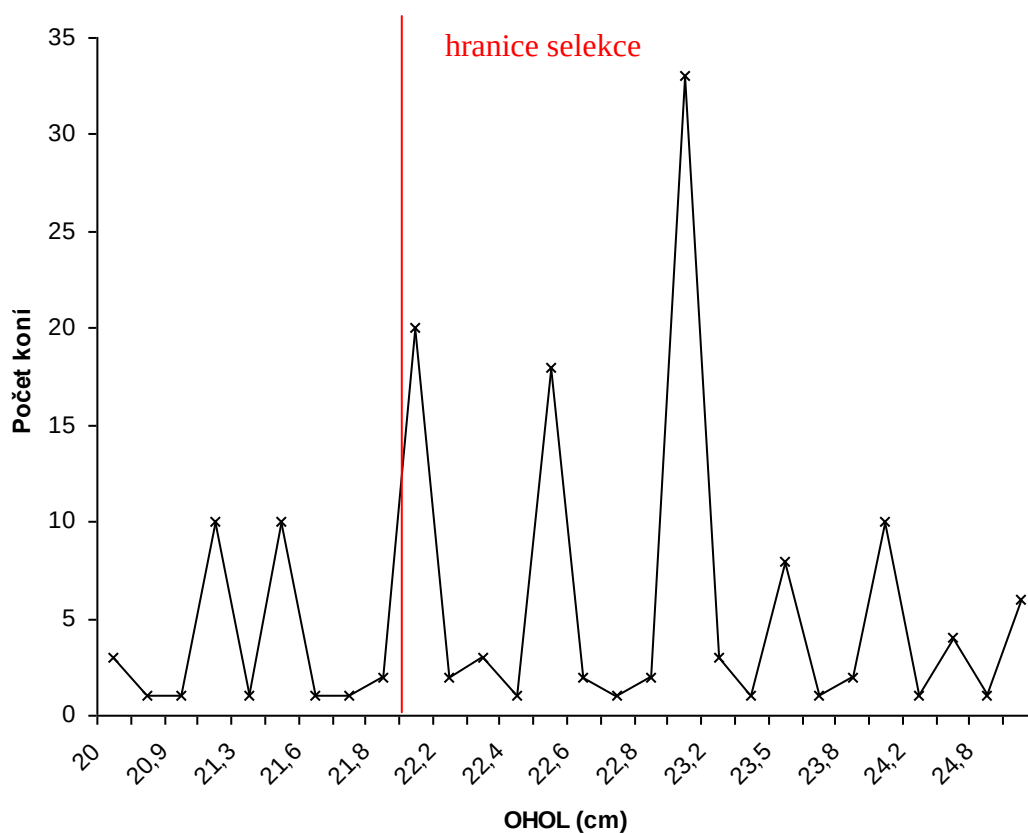

4.17.9 Vyhodnocení OHOL u klisen ČMB zapsaných v 2.PPK

Pořadí	OHOL (cm)	Počet koní	Pořadí	OHOL (cm)	Počet koní
1	20	3	15	22,6	2
2	20,5	1	16	22,7	1
3	20,9	1	17	22,8	2
4	21	10	18	23	33
5	21,3	1	19	23,2	3
6	21,5	10	20	23,3	1
7	21,6	1	21	23,5	8
8	21,7	1	22	23,6	1
9	21,8	2	23	23,8	2
10	22	20	24	24	10
11	22,2	2	25	24,2	1
12	22,3	3	26	24,5	4
13	22,4	1	27	24,8	1
14	22,5	18	28	25	6

Průměr	22,50
Směrodatná odchylka	2,13
Variační koeficient	4,54

Vyhodnocení OHOL u klisen ČMB zapsaných v 2.PPK

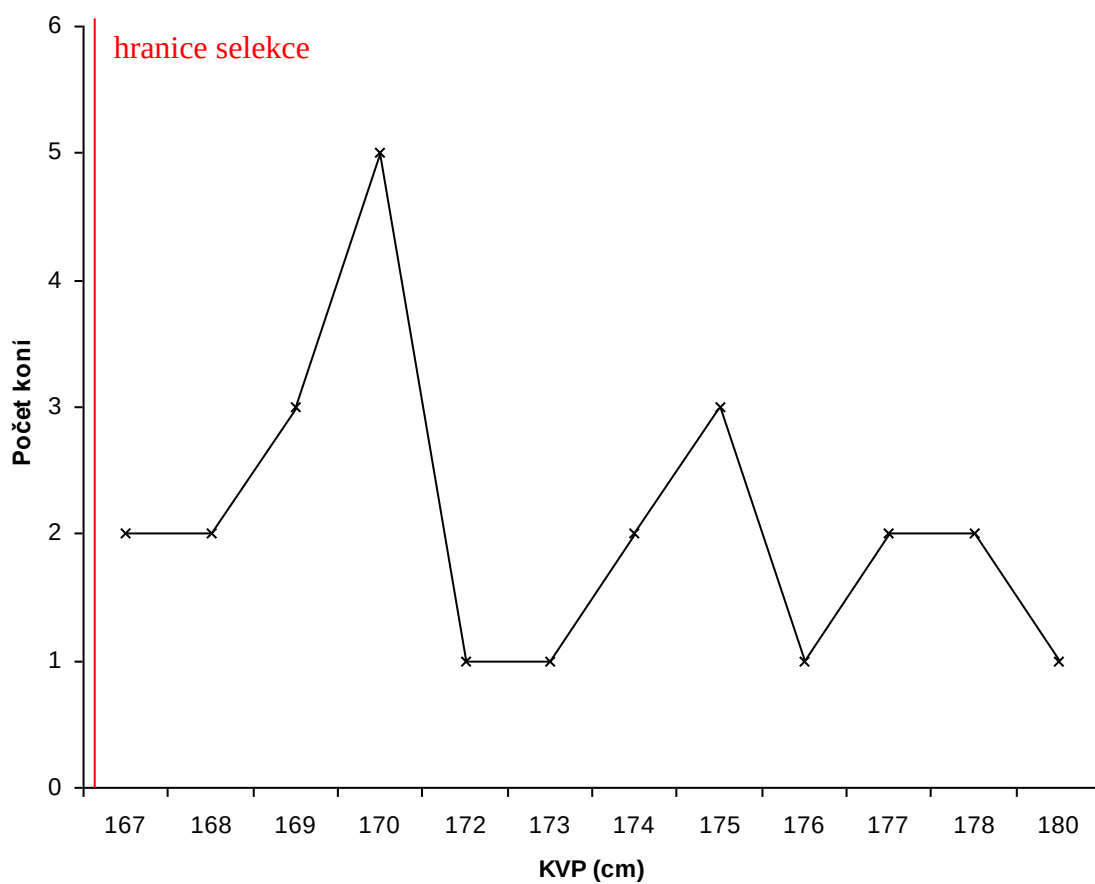

4.17.10 Vyhodnocení KVP u klisen ČMB zapsaných v PPK

Pořadí	KVP (cm)	Počet koní
1	167	2
2	168	2
3	169	3
4	170	5
5	172	1
6	173	1
7	174	2
8	175	3
9	176	1
10	177	2
11	178	2
12	180	1

Průměr	172,44
Směrodatná odchylka	3,81
Variační koeficient	14,49

Vyhodnocení KVP u klisen ČMB zapsaných v PPK

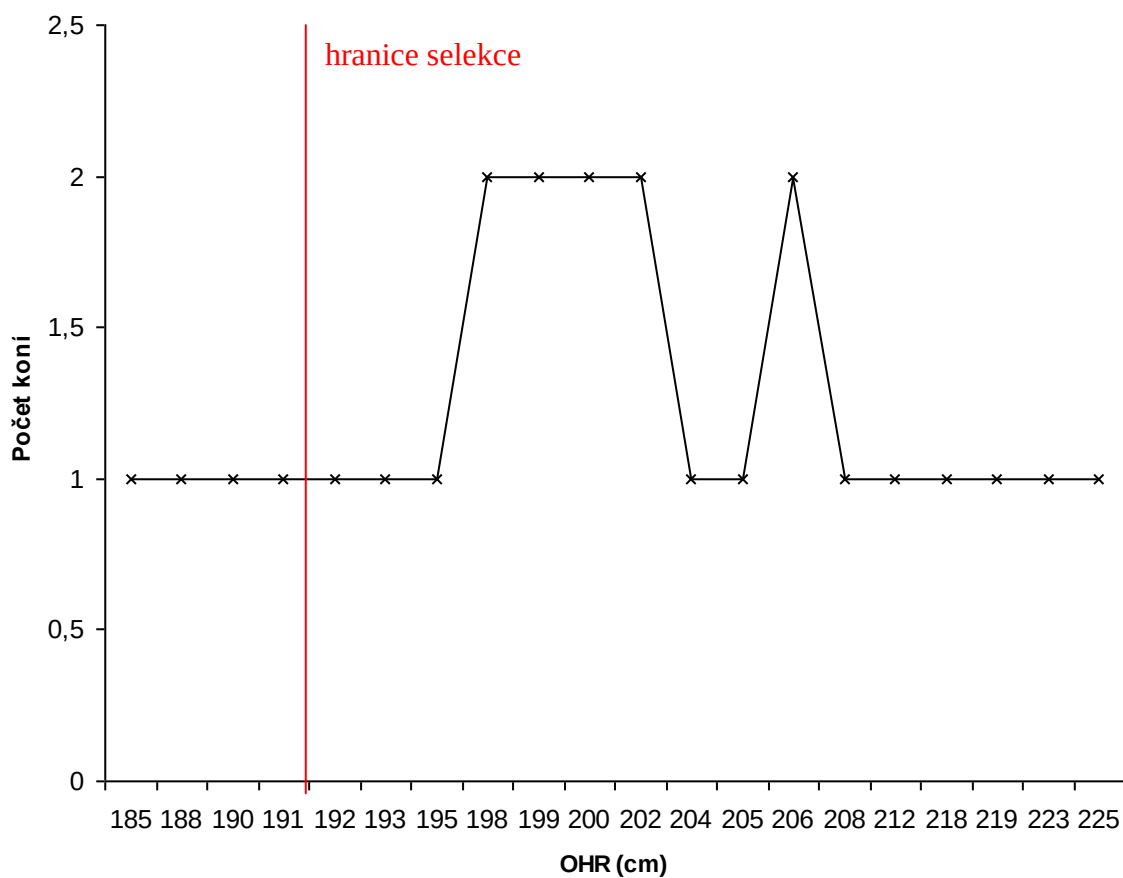

4.17.11 Vyhodnocení OHR u klisen ČMB zapsaných v PPK

Pořadí	OHR (cm)	Počet koní	Pořadí	OHR (cm)	Počet koní
1	185	1	17	218	1
2	188	1	18	219	1
3	190	1	19	223	1
4	191	1	20	225	1
5	192	1			
6	193	1			
7	195	1			
8	198	2			
9	199	2			
10	200	2			
11	202	2			
12	204	1			
13	205	1			
14	206	2			
15	208	1			
16	212	1			

Průměr	202,32
Směrodatná odchylka	10,45
Variační koeficient	109,26

Vyhodnocení OHR u klisen ČMB zapsaných v PPK

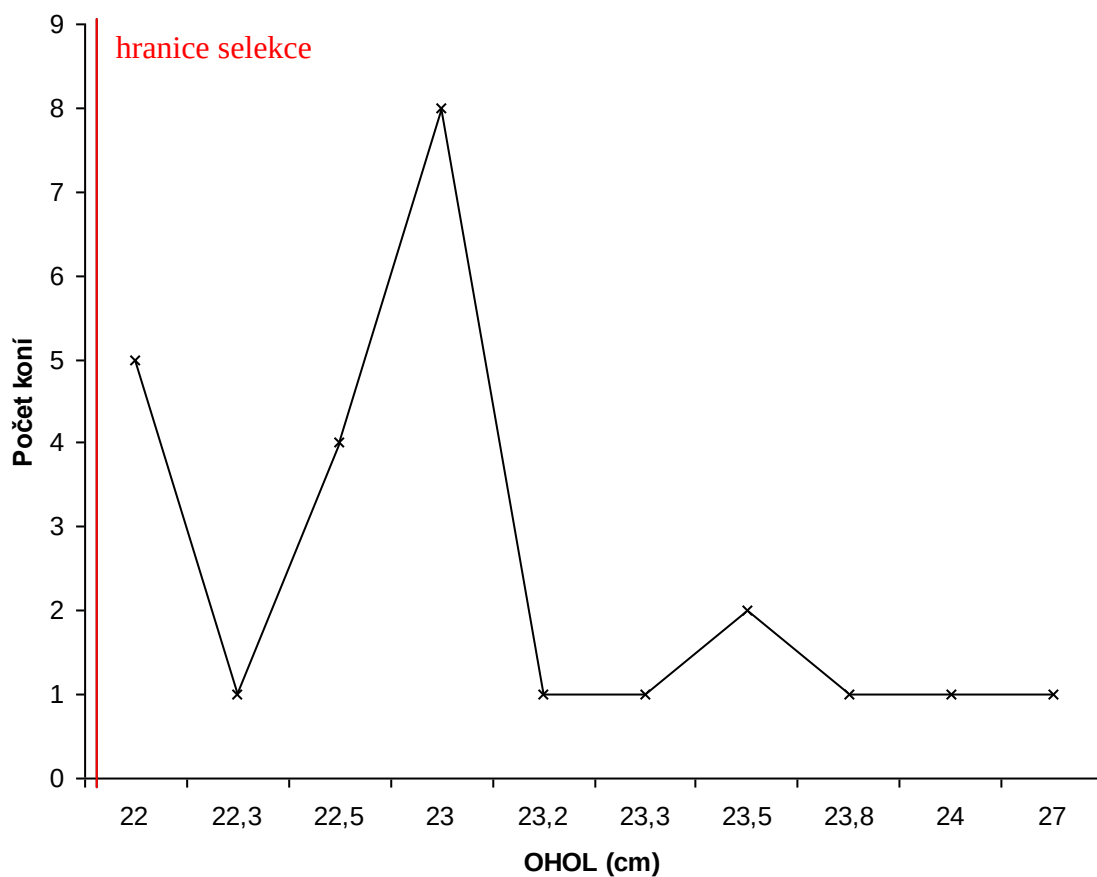

4.17.11 Vyhodnocení OHOL u klisen ČMB zapsaných v PPK

Pořadí	OHOL (cm)	Počet koní
1	22	5
2	22,3	1
3	22,5	4
4	23	8
5	23,2	1
6	23,3	1
7	23,5	2
8	23,8	1
9	24	1
10	27	1

Průměr	22,98
Směrodatná odchylka	1,00
Variační koeficient	0,99

Vyhodnocení OHOL u klisen ČMB zapsaných v PPK

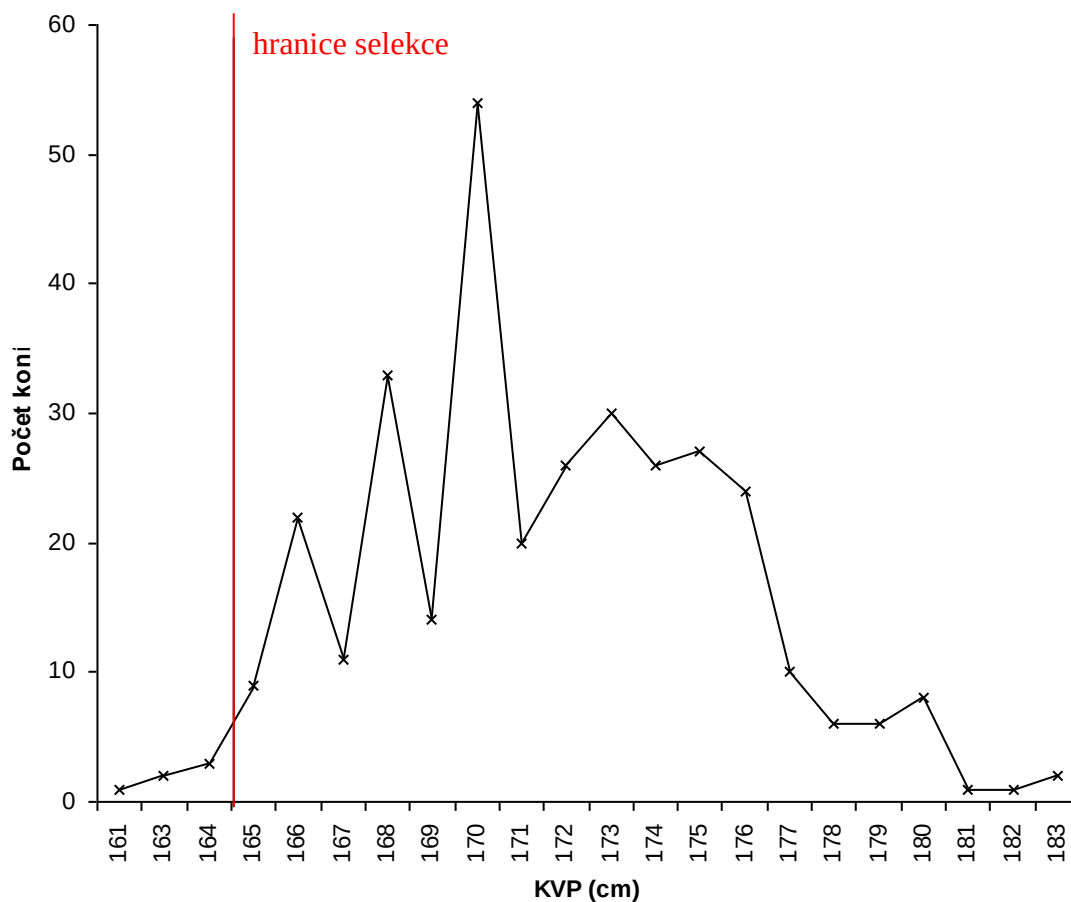

4.17.12 Vyhodnocení KVP u klisen ČMB zapsaných v PK

Pořadí	KVP (cm)	Počet koní	Pořadí	KVP(cm)	Počet koní
1	161	1	13	174	26
2	163	2	14	175	27
3	164	3	15	176	24
4	165	9	16	177	10
5	166	22	17	178	6
6	167	11	18	179	6
7	168	33	19	180	8
8	169	14	20	181	1
9	170	54	21	182	1
10	171	20	22	183	2
11	172	26			
12	173	30			

Průměr	171,66
Směrodatná odchylka	3,97
Variační koeficient	15,75

Vyhodnocení KVP u klisen ČMB zapsaných v PK

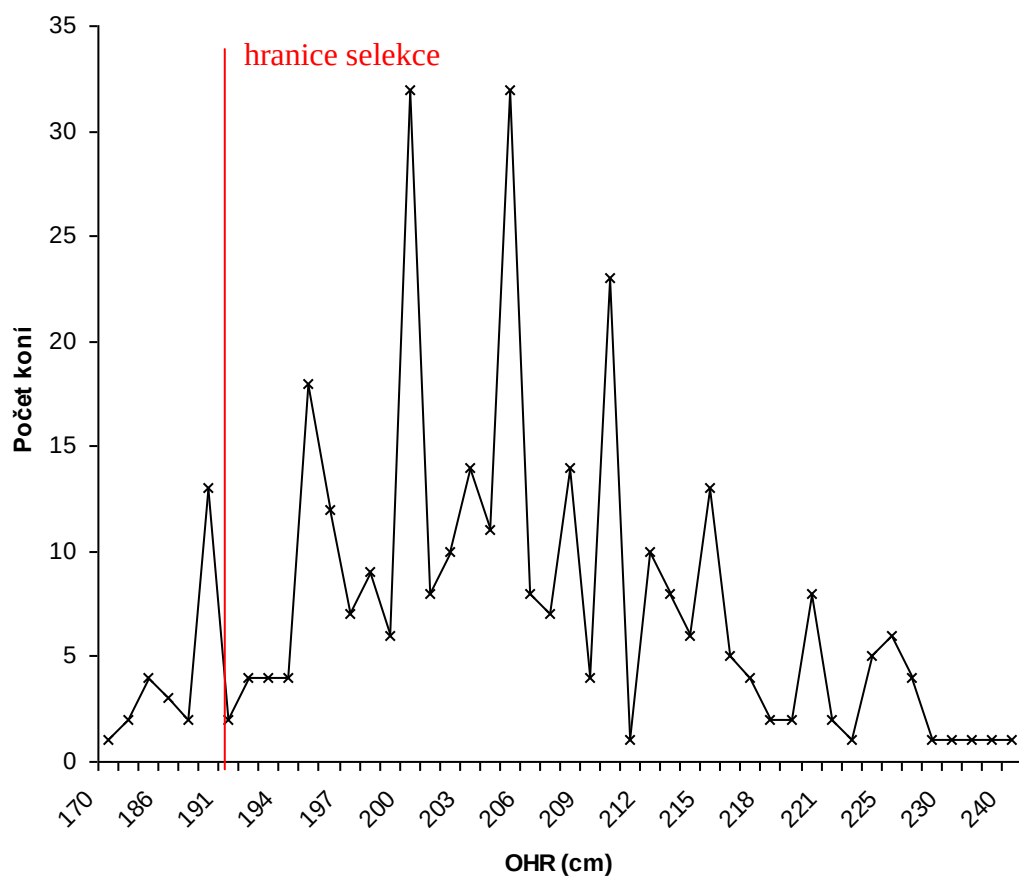

4.17.13 Vyhodnocení OHR u klisen ČMB zapsaných v PK

Pořadí	OHR (cm)	Počet koní	Pořadí	OHR (cm)	Počet koní	Pořadí	OHR (cm)	Počet koní
1	170	1	17	201	8	33	217	4
2	183	2	18	202	10	34	218	2
3	185	4	19	203	14	35	219	2
4	186	3	20	204	11	36	220	8
5	187	2	21	205	32	37	221	2
6	190	13	22	206	8	38	223	1
7	191	2	23	207	7	39	224	5
8	192	4	24	208	14	40	225	6
9	193	4	25	209	4	41	227	4
10	194	4	26	210	23	42	228	1
11	195	18	27	211	1	43	230	1
12	196	12	28	212	10	44	235	1
13	197	7	29	213	8	45	236	1
14	198	9	30	214	6	46	240	1
15	199	6	31	215	13			
16	200	32	32	216	5			

Průměr	204,91
Směrodatná odchylka	10,07
Variační koeficient	101,46

Vyhodnocení OHR u klisen ČMB zapsaných v PK

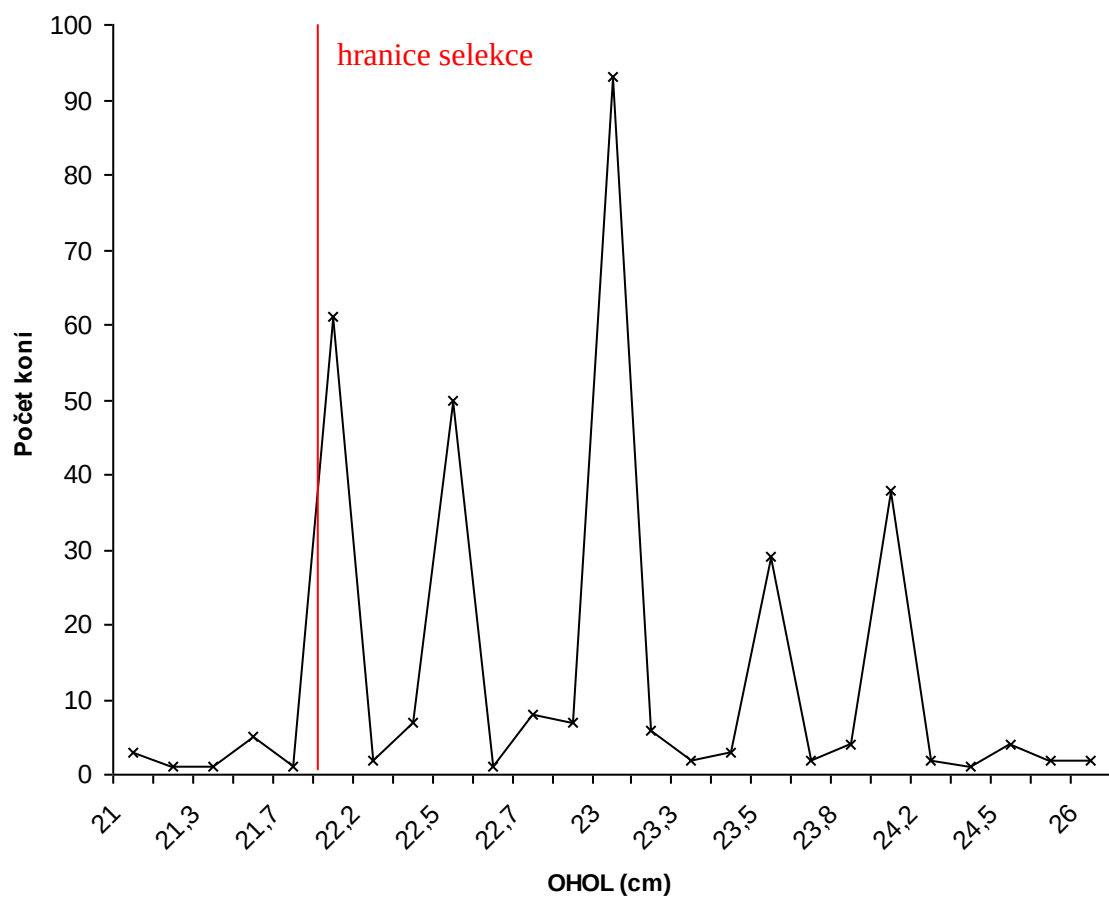

4.17.14 Vyhodnocení OHOL u klisen ČMB zapsaných v PK

Pořadí	OHOL (cm)	Počet koní	Pořadí	OHOL (cm)	Počet koní
1	21	3	13	23	93
2	21,2	1	14	23,2	6
3	21,3	1	15	23,3	2
4	21,5	5	16	23,4	3
5	21,7	1	17	23,5	29
6	22	61	18	23,7	2
7	22,2	2	19	23,8	4
8	22,3	7	20	24	38
9	22,5	50	21	24,2	2
10	22,6	1	22	24,3	1
11	22,7	8	23	24,5	4
12	22,8	7	24	25	2
			25	26	2

Průměr	22,83
Směrodatná odchylka	1,46
Variační koeficient	2,14

Vyhodnocení OHOL u klisen ČMB zapsaných v PK

4.18 Seznam hřebců přihlášených k PK ČMB

	Linie	Číslo	Hřebec	Narozen	Plemeno	KVH	KVP	OHR	OHOL	IK	IM	Majitel
1	113 Successeur de Bonef.*1928	1241	Safir	2004	čmB	161	171	186	22,8	14,16	115,53	RANOVA s.r.o.,Ing.R.Novotný,Nebužely 138,277 3
2	113 Successeur de Bonef.*1928	2882	Sagír	2002	čmB	165	175	198	23,9	14,48	120,00	Zemský hřebčinec s.p.,Dolní 115,Tlumačov,763 62
3	113 Successeur de Bonef.*1928	2449	Sagon	1987	čmB	158	178	220	25	15,82	139,24	Zemský hřebčinec s.p.,Dolní 115,Tlumačov,763 62
4	113 Successeur de Bonef.*1928	2768	Sany	1998	čmB	161	173	195	24,4	15,16	121,12	Zemský hřebčinec s.p.,Dolní 115,Tlumačov,763 62
5	113 Successeur de Bonef.*1928	851	Sapor	1999	čmB	160	174	200	23	14,38	125,00	Zemský hřebčinec s.p.,U Hřebčince 479,Písek,397
6	113 Successeur de Bonef.*1928	2694	Sasun	1994	čmB	160	175	207	25	15,63	129,38	Zemský hřebčinec s.p.,Dolní 115,Tlumačov,763 62
7	113 Successeur de Bonef.*1928	1158	Sauron	2004	čmB	156	173	208	23,5	15,06	133,33	NA HRANICI společnost s r.o.,Radvanice 19,542 1
8	113 Successeur de Bonef.*1928	2981	Sokol	2005	čmB	162	172	198	24	14,81	122,22	Zemský hřebčinec s.p.,Dolní 115,Tlumačov,763 62
9	113 Successeur de Bonef.*1928	2672	Suner	1993	čmB	158	174	204	25,2	15,95	129,11	Zemský hřebčinec s.p.,Dolní 115,Tlumačov,763 62
10	113 Successeur de Bonef.*1928	1316	Surda	2006	čmB	162	170	190	23,5	14,51	117,28	Zemský hřebčinec s.p.,Dolní 115,Tlumačov,763 62
						160	174	201	24,03	14,99	125,14	
1	126 Miroš (*1923)	2990	Misan	2005	čmB	161	171	186	22,8	14,16	115,53	Konečný Antonín,V Dědině 13,Veselí n.M.II-Miloko
1	1396 Bourgogne de Monti (*1920)	654	Bingo	1994	čmB	156	170	195	23	14,74	125,00	Zemský hřebčinec s.p.,U Hřebčince 479,Písek,397
2	396 Bourgogne de Monti (*1920)	994	Brix	2002	čmB	165	177	202	24,2	14,67	122,42	Zemský hřebčinec s.p.,U Hřebčince 479,Písek,397
						161	174	199	23,6	14,70	123,68	
1	3998 Pandor, pol.chl. (*1960)	553	Parbon	1992	čmB	160	173	200	23,5	6,81	125,00	Zemský hřebčinec s.p.,U Hřebčince 479,Písek,397
1	426 Aglaé (*1920)	2881	Agar	2002	čmB	166	177	205	25,5	15,36	123,49	Zemský hřebčinec s.p.,Dolní 115,Tlumačov,763 62
2	426 Aglaé (*1920)	798	Agentos	1998	čmB	162	174	200	24	14,81	123,46	RANOVA s.r.o.,Ing.R.Novotný,Nebužely 138,277 3
3	426 Aglaé (*1920)	1156	Agon	2004	čmB	164	178	207	25	15,24	126,22	Nývlt Petr,Sukova 796,Úpice,542 32
4	426 Aglaé (*1920)	2767	Alan	1998	čmB	161	172	197	24,5	15,22	122,36	Zemský hřebčinec s.p.,Dolní 115,Tlumačov,763 62
5	426 Aglaé (*1920)	963	Alda	2001	čmB	168	179	205	27,3	16,25	122,02	Zemský hřebčinec s.p.,U Hřebčince 479,Písek,397
6	426 Aglaé (*1920)	2942	Almar	2004	čmB	162	176	198	23	14,20	122,22	Zemský hřebčinec s.p.,Dolní 115,Tlumačov,763 62
7	426 Aglaé (*1920)	2633	Amír	1992	čmB	168	179	209	25,5	15,18	124,40	Zemský hřebčinec s.p.,Dolní 115,Tlumačov,763 62
8	426 Aglaé (*1920)	1157	Amis	2004	čmB	162	175	210	24,5	15,12	129,63	Zemský hřebčinec s.p.,U Hřebčince 479,Písek,397

9	426 Aglaé (*1920)	2821	Aram	2000	čmB	172	183	222	25	14,53	129,07	Zemský hřebčinec s.p., Dolní 115, Tlumačov, 763 62
10	426 Aglaé (*1920)	2753	Argot	1997	čmB	159	167	193	23,3	14,65	121,38	Zemský hřebčinec s.p., Dolní 115, Tlumačov, 763 62
11	426 Aglaé (*1920)	2908	Arin	2003	čmB	157	168	200	24	15,29	127,39	Zemský hřebčinec s.p., Dolní 115, Tlumačov, 763 62
12	426 Aglaé (*1920)	2907	Arnold	2003	čmB	163	173	205	25	15,34	125,77	Zemský hřebčinec s.p., Dolní 115, Tlumačov, 763 62
13	426 Aglaé (*1920)	2989	Aron	2005	čmB	157	168	195	23,3	14,84	124,20	KVATRO-EKOSTATEK s.r.o., Velká nad Veličkou 8
14	426 Aglaé (*1920)	2852	Aznavour	2001	čmB	163	175	200	24,5	15,03	122,70	Svoboda Rostislav ml., Petrov 317, 696 65
15	426 Aglaé (*1920)	2715	Azur	1995	čmB	163	177	198	26	15,95	121,47	Zemský hřebčinec s.p., Dolní 115, Tlumačov, 763 62
16	426 Aglaé (*1920)	1328	Ašar	2006	čmB	164	175	201	25	15,24	122,56	Zdeněk Hrnčíř, Proseč pod Křemešníkem 4, Pelhřimov
						163	175	203	24,713	15,14	124,28	
1	428 Branibor (*1922)	2822	Bagran	2000	čmB	160	171	193	24	15,00	120,63	Zemský hřebčinec s.p., Dolní 115, Tlumačov, 763 62
2	428 Branibor (*1922)	2828	Baluf	1999	čmB	168	179	206	25,4	15,12	122,62	Anderle Josef, Kosov 13, Jihlava, 586 01
3	428 Branibor (*1922)	2773	Bertík	1998	čmB	159	170	196	24,3	15,28	123,27	Zůbek Josef, Petrov 197, 696 65
4	428 Branibor (*1922)	1233	Bimon	2005	čmB	158	171	199	25	15,82	125,95	Trávníček Josef, Hamry 50, Hlinsko, 539 01
5	428 Branibor (*1922)	2692	Borax	1994	čmB	162	175	212	26,5	16,36	130,86	Zemský hřebčinec s.p., Dolní 115, Tlumačov, 763 62
6	428 Branibor (*1922)	2392	Bosbar	1984	čmB	165	182	215	27	16,36	130,30	Zemský hřebčinec s.p., Dolní 115, Tlumačov, 763 62
7	428 Branibor (*1922)	1060	Bosbar 2	2003	čmB	164	174	217	26	15,85	132,32	Hrnčíř Zdeněk, Proseč pod Křemešníkem 4, Pelhřimov
8	428 Branibor (*1922)	2955	Bošar	2004	čmB	162	176	213	24,5	15,12	131,48	Zemský hřebčinec s.p., U Hřebčince 479, Písek, 397 01
9	428 Branibor (*1922)	2956	Brist	2003	čmB	160	173	207	25	15,63	129,38	Machala Libor, pplk. Štěrbý 957, Veselí nad Moravou
10	428 Branibor (*1922)	760	Brutus	1997	čmB	161	168	188	23,4	14,53	116,77	Zemský hřebčinec s.p., U Hřebčince 479, Písek, 397 01
						162	174	205	25,11	15,51	126,37	
1	50 Corale (*1909)	2862	Kelis	2001	čmB	163	180	220	25,2	15,46	134,97	Nývlt Petr, Sukova 796, Úpice, 542 32
2	50 Corale (*1909)	1226	Korado	2005	čmB	162	174	204	23,2	14,32	125,93	NA HRANICI společnost s r.o., Radvanice 19, 542 1
3	50 Corale (*1909)	1063	Korál	2003	čmB	163	175	205	23	14,11	125,77	Zemský hřebčinec s.p., U Hřebčince 479, Písek, 397 01
4	50 Corale (*1909)	2696	Korbus	1993	čmB	164	175	203	25,4	15,49	123,78	NA HRANICI společnost s r.o., Radvanice 19, 542 1
5	50 Corale (*1909)	1335	Kalmond	2005	čmB	161	172	200	23	14,29	124,22	Ing. Tomáš Jelínek, Střihov 100, Městec Králové
6	50 Corale (*1909)	1326	Korb	2006	čmB	156	168	196	23	14,74	125,64	NA HRANICI společnost s r.o., Radvanice 19, 542 1
7	50 Corale (*1909)	1332	Kessidy	2005	čmB	162	173	2001	23,5	14,51	1235,19	Nývlt Petr, Sukova 796, Úpice, 542 32
						162	174	461	23,757	14,70	285,50	
1	51 Bayard De Herédia (*1920)	2991	Bacar ze Zubří	2005	čmB	166	176	200	26	15,66	120,48	KVATRO-EKOSTATEK s.r.o., Velká nad Veličkou 8
2	51 Bayard De Herédia (*1920)	759	Barmas	1996	čmB	160	172	220	24,5	15,31	137,50	Rous Rudolf, Bystřec 122, 561 54
3	51 Bayard De Herédia (*1920)	2566	Baron	1990	čmB	168	183	220	26	15,48	130,95	Zemský hřebčinec s.p., Dolní 115, Tlumačov, 763 62

4	51 Bayard De Herédia (*1920)	2954	Baron ze Zubří	2004	čmB	162	172	200	23,5	14,51	123,46	KVATRO-EKOSTATEK s.r.o.,Velká nad Veličkou 8
5	51 Bayard De Herédia (*1920)	2988	Baron ze Zubří - 2	2005	čmB	161	175	199	25	15,53	123,60	KVATRO-EKOSTATEK s.r.o.,Velká nad Veličkou 8
6	51 Bayard De Herédia (*1920)	2914	Bart	2003	čmB	160	170	195	24	15,00	121,88	RANOVA s.r.o.,Ing.R.Novotný,Nebužely 138,277 3
7	51 Bayard De Herédia (*1920)	730	Ben	1995	čmB	163	175	214	25	15,34	131,29	Kalpa Vladimír,Prosetín 1,592 64
8	51 Bayard De Herédia (*1920)	2844	Bret	1998	čmB	169	179	220	26,5	15,68	130,18	Košťál Miroslav,Vysoká Srbská 30,Hronov,549 31
9	51 Bayard De Herédia (*1920)	947	Byron	2001	čmB	168	187	212	25,8	15,36	126,19	Vančura Petr,Kamenice 54,Jičín,506 01
10	51 Bayard De Herédia (*1920)	1314	Baroš	2006	čmB	161	171	195	23,5	14,60	121,12	Zemský hřebčinec s.p.,Dolní 115,Tlumačov,763 62
						164	176	208	24,98	15,25	126,68	
1	9 Marquis de Vraimont (*1920)	2451	Makon - 2	1987	čmB	168	178	204	25,4	15,12	121,43	Zemský hřebčinec s.p.,Dolní 115,Tlumačov,763 62
2	9 Marquis de Vraimont (*1920)	2679	Marek - 2	1993	čmB	156	168	193	24,5	15,71	123,72	RANOVA s.r.o.,Ing.R.Novotný,Nebužely 138,277 3
3	9 Marquis de Vraimont (*1920)	551	Markýz s.v.	1992	čmB	166	179	240	25	15,06	144,58	Nývlt Petr,Sukova 796,Úpice,542 32
4	9 Marquis de Vraimont (*1920)	1059	Max	2003	čmB	161	171	200	24	14,91	124,22	Zemský hřebčinec s.p.,U Hřebčince 479,Písek,397
5	9 Marquis de Vraimont (*1920)	2987	Mazut	2005	čmB	162	172	193	24	14,81	119,14	KVATRO-EKOSTATEK s.r.o.,Velká nad Veličkou 8
6	9 Marquis de Vraimont (*1920)	993	Midas	2002	čmB	160	171	203	24,3	15,19	126,88	Zemský hřebčinec s.p.,U Hřebčince 479,Písek,397
7	9 Marquis de Vraimont (*1920)	1315	Mazut-2	2006	čmB	163	172	197	23,5	14,42	120,86	Zemský hřebčinec s.p.,U Hřebčince 479,Písek,397
8	9 Marquis de Vraimont (*1920)	1329	Makor	2006	čmB	162	172	200	23,5	14,51	123,46	KVATRO-EKOSTATEK s.r.o.,Velká nad Veličkou 8
						162	173	204	24,275	14,96	125,58	
1		1236	Hiszpan	2000	chpol	162	174	221	28	17,28	136,42	Košťál Miroslav,Vysoká Srbská 30,Hronov,549 31

4.19 Vyhodnocení dědičných znaků dcer jednotlivých hřebců

	KVP			OHR			OHOL			
Jméno hřebce	Průměr	Sm. Odchylka	Rozptyl	Průměr	Sm. Odchylka	Rozptyl	Průměr	Sm. Odchylka	Rozptyl	Počet klisen
Abagír	171,29	2,94	8,63	199,64	7,82	61,09	23,14	0,54	0,30	14
Agent I - 1	170,00	6,56	43,00	203,67	6,50	42,22	22,07	0,92	0,85	6
Agent I - 10	172,86	2,64	6,98	205,14	7,40	54,69	22,80	0,71	0,50	7
Agent I - 15	169,43	4,19	17,53	201,43	7,29	53,10	22,89	0,67	0,45	14
Agent I - 6	171,85	2,35	5,51	212,85	14,62	213,67	23,22	0,72	0,52	13
Agent I - 8	171,67	5,10	26,00	205,33	14,70	216,00	22,78	0,48	0,23	9
Agent z Vožice	171,20	2,93	8,56	202,60	10,87	118,24	22,30	0,40	0,16	5
Agran - 2	174,17	4,37	19,14	209,83	4,78	22,81	22,50	0,50	0,25	6
Agrisun - 2	172,89	2,69	7,21	209,89	9,06	82,10	23,56	0,76	0,58	9
Agrisun - 3	169,14	3,87	14,98	198,43	8,21	67,39	23,04	1,03	1,07	7
Agron ze Žacléře	174,70	3,29	10,81	215,60	13,19	174,04	23,60	1,17	1,38	10
Agrosur s.v.	169,50	2,99	8,92	201,67	16,56	274,22	23,00	0,96	0,92	6
Agrous	172,31	5,28	27,84	207,25	12,81	164,19	23,18	1,09	1,18	16
Agsuram	171,48	3,22	10,34	204,09	12,09	146,25	22,89	0,79	0,62	23
Alan	172,43	5,92	35,10	208,14	12,06	145,41	22,70	0,64	0,40	14
Aldor	171,87	3,69	13,58	203,93	12,75	162,46	22,93	0,82	0,67	15
Ardon	179,33	5,02	25,22	214,33	9,36	87,56	23,88	1,08	1,17	6
Aret	173,18	2,04	4,15	207,00	5,62	31,64	23,26	0,81	0,66	11
Argot	173,00	2,00	4,00	211,13	7,46	55,61	22,88	0,55	0,31	8
Arok - 2	174,20	2,86	8,16	208,70	7,18	51,61	22,86	0,59	0,35	10
Arpád	171,40	2,73	7,44	205,20	3,43	11,76	23,32	0,92	0,85	5
Asuan	168,71	4,59	21,06	195,29	7,30	53,35	22,57	0,49	0,24	6
Azur	172,48	3,47	12,06	202,71	11,25	126,49	23,11	0,72	0,52	21
Bakon	171,75	2,90	8,44	203,88	10,08	101,61	22,76	0,74	0,54	8
Barman	172,64	4,21	17,69	206,45	13,67	186,98	23,06	0,93	0,86	11
Baron	174,52	4,33	18,77	208,89	7,31	53,51	23,14	0,76	0,58	27
Basuk	166,80	5,04	25,36	195,20	5,56	30,96	18,30	9,18	84,36	5
Basur	172,13	5,04	25,36	202,00	11,28	127,25	22,88	0,86	0,74	8
Bertík	172,00	4,97	24,75	198,75	8,42	70,94	22,94	0,63	0,40	8
Bingo	171,14	2,59	6,69	201,57	5,88	34,53	22,89	0,45	0,21	7
Borax	171,64	3,29	10,80	203,14	10,13	102,69	22,81	0,77	0,60	14
Bosbar	172,66	3,87	14,98	208,38	10,88	118,30	23,43	0,99	0,97	32
Bragir	169,78	4,55	20,69	204,81	11,60	134,52	22,47	0,90	0,80	27
Bragrip	170,80	3,87	14,96	194,80	7,52	56,56	22,60	0,49	0,24	5
Brahmíkán	173,78	4,64	21,51	208,33	8,10	65,56	22,24	0,73	0,53	9

Brahmíkán z Nemošic - 2	171,17	3,88	15,03	206,61	13,16	173,13	22,32	0,92	0,84	18
Brahmíkán z Nemošic - 3	171,60	3,95	15,57	206,93	10,44	109,00	22,73	0,62	0,38	15
Brahmikus	169,50	4,72	22,25	197,33	13,20	174,22	21,83	0,94	0,89	6
Bred	170,72	3,48	12,12	204,76	11,16	124,58	22,94	0,90	0,80	25
Brekon	171,42	2,29	5,24	203,67	8,24	67,89	23,14	0,63	0,40	12
Brutus	171,60	3,38	11,44	195,80	4,58	20,96	22,52	0,43	0,19	5
Bujag	168,47	2,55	6,48	202,76	6,85	46,89	22,80	1,03	1,06	17
Bungalow	172,00	2,20	4,86	207,86	11,41	130,12	23,00	0,37	0,14	7
Bungalow ze Studence - 2	173,70	3,10	9,61	207,30	15,09	227,81	22,92	0,63	0,40	10
Faust z Ostřetína - 1	170,50	1,98	3,92	200,67	3,59	12,89	23,00	0,87	0,75	6
Korbus	168,47	3,07	9,45	200,40	8,55	73,04	22,35	0,46	0,22	15
Mabar	168,12	3,65	13,32	195,36	6,25	39,02	22,59	0,59	0,35	33
Makon	169,30	5,10	26,01	199,00	9,57	91,60	20,80	6,98	48,71	10
Makon - 2	172,65	3,53	12,43	205,40	8,55	73,14	23,19	0,62	0,38	20
Marek	170,29	3,88	15,06	201,43	11,64	135,39	23,00	0,76	0,57	7
Marek - 2	169,33	5,28	27,89	205,50	9,50	90,25	22,98	0,84	0,70	6
Markýz	173,40	3,07	9,44	208,20	13,32	177,36	24,00	1,90	3,60	5
Martin	170,44	4,79	22,97	202,36	11,64	135,59	22,60	0,86	0,74	25
Mazur	174,41	2,79	7,79	205,00	8,49	72,09	23,22	0,80	0,64	22
Milbach	170,42	3,71	13,74	203,33	7,93	62,89	22,58	0,57	0,33	12
Negron	171,83	3,85	14,81	204,33	5,73	32,89	23,17	0,69	0,47	6
Paris	170,74	3,39	11,50	203,61	7,18	51,54	22,70	0,74	0,55	23
Part	170,11	3,41	11,65	200,22	11,78	138,84	22,49	0,47	0,22	9
Pildub	169,40	3,38	11,44	205,40	9,95	99,04	22,44	1,29	1,67	5
Radek	172,00	3,37	11,33	208,17	12,35	152,47	23,00	0,44	0,19	6
Region s.v.	172,88	3,95	15,61	203,75	11,00	120,94	23,31	0,85	0,72	8
Rogdaj	172,39	3,99	15,90	200,56	6,94	48,14	23,08	0,57	0,33	18
Sagon	171,54	4,60	21,17	205,69	9,79	95,91	23,12	0,68	0,47	13
Santos	175,14	3,87	14,98	204,43	6,25	39,10	22,57	0,56	0,32	7
Sany	173,87	2,83	7,98	202,00	8,78	77,07	22,87	0,57	0,33	15
Sapon s.v.	171,59	4,47	20,02	202,73	8,77	76,85	22,87	0,62	0,39	37
Satin	172,67	2,62	6,89	204,17	5,46	29,81	22,83	0,37	0,14	6
Selen	172,00	4,00	16,00	200,18	9,12	83,24	23,05	1,05	1,10	11
Streiter z Třeboně	171,50	4,46	19,92	201,67	9,01	81,22	22,72	0,76	0,58	6
Subran	170,00	4,12	16,93	203,87	9,10	82,78	22,81	1,51	2,27	15
Subřík	170,83	3,85	14,81	199,17	8,74	76,47	22,65	0,56	0,31	6
Sumat	171,14	3,00	8,98	203,43	12,26	150,24	23,53	1,08	1,16	7
Sumír budějovický	170,29	2,31	5,35	200,00	5,24	27,43	22,59	0,90	0,80	7

Sural	170,50	2,63	6,92	199,67	4,03	16,22	23,58	0,67	0,45	6
-------	--------	------	------	--------	------	-------	-------	------	------	---

V uvedeném přehledu jsou zhodnoceny průměrné veličiny KVP, ohol, OHR dcer po jednotlivých hřebcích včetně výpočtu směrodatných odchylek a rozptylu uvedených hodnot. Nutno konstatovat, že pouze 36 hřebců má více jak 10 potomků zařazených v chovu a pouze 12 hřebců má více jak 20 potomků zařazených v chovu z celkového počtu 72 hodnocených hřebců. Při odhadu dědičnosti jednotlivých veličin můžeme u většiny hřebců vyslovit pouze domněnku, že uvedené naměřené veličiny jsou takto dědičně předávány. Statisticky by bylo možné vyhodnotit hřebce s potomstvem 20 a více potomků. Optimální by bylo, kdyby po jednotlivých hřebcích bylo k hodnocení alespoň 50-60 potomků. Další nevýhodou v tomto přehledu je, že většina hodnocených hřebců již nežije a ti, kteří žijí jsou již většinou za zenitem plemenné výkonnosti. Pro praktický chov to nemá dostatečnou vypovídající hodnotu, abychom s jistotou řekli, který hřebec předává dostatečnou sílu kostry. Nutno je zde brát na zřetel, že i koeficient dědičnosti je u uvedených veličin nízký. Především u ohol, kde podle uváděných údajů činí 0,08-0,11.

5 Šlechtitelský program

Šlechtění českomoravského belgického koně vychází ze zákona č. 154/2000 Sb. o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů a řídí se dlouhodobým programem navrženým Radou plemenné knihy ČMB. Pověření ke šlechtění z titulu shora uvedeného zákona 154/00 Sb. drží Asociace svazu chovatelů koní ČR (dále jen ASCHK ČR).

Šlechtitelský program zahrnuje všechna opatření, která směřují k zajištění chovného cíle. Jedná se o tato systémová opatření:

- informační systém údajů o zvířatech
- označování a identifikace zvířat
- evidence, registrace a ověřování původu zvířat
- kontrola užitkovosti (vlastnosti produkční – růst a vývin, vlastnosti reprodukční – samčí i samičí plodnost a dlouhověkost, kontrola dědičnosti zdraví)
- kontrola výkonnosti (zkušební systém – zkoušky výkonnosti a případná sportovní výkonnost)
- popis, evidence a vyhodnocení znaku lineárního popisu
- selekce

Účelem je zabezpečit cílevědomé a soustavné zdokonalování genetické úrovně celé populace v požadovaném směru v zájmu udržení výkonnosti plemene jako celku. Šlechtitelského programu se zúčastňují všichni plemenní hřebci a klisny zapsané v plemenných knihách.

5.1 Vlastní šlechtitelská opatření – vlastní šlechtění

Užitkové vlastnosti koní podmiňuje spolu s vlivy prostředí polygenní genetická informace. Jedná se o vlastnosti kvantitativní. Užitkové vlastnosti rozdílných fenotypových hodnot tedy vznikají v důsledku různých genotypových hodnot a rozdílných vlivů podmínek prostředí. Měřitelná hodnota se tak skládá ze dvou komponent

$$P = G + E$$

P = fenotypová hodnota (měřitelná užitková vlastnost)

G = genotypová hodnota (genetické založení)

E = vliv prostředí, který je tvořen systematickými a náhodnými efekty prostředí

Systematické efekty prostředí : - vnější – ustájení, roční období, výživa,

ošetřování, výcvik
- vnitřní – věk a pohlaví koně, věk matky

Nesystematické efekty: nekvalifikovatelná variabilita prostředí

Podkladem pro proces šlechtění v chovu koní je poznání míry vlivu genetického založení (genotypu) a vlivu prostředí. Genetika populací sleduje velký počet jedinců a proměnlivost jejich fenotypových a genotypových hodnot. Nejvýstižnějším měřítkem proměnlivosti je rozptyl (variance).

Hodnota podílu genotypové proměnlivosti z celkové fenotypové proměnlivosti vyjadřuje dědivost (heritabilitu), která je vyjádřena koeficientem dědivosti h^2 .

$$h^2 = \frac{\sigma_G^2}{\sigma_P^2}$$

Koeficienty dědivosti jednotlivých vlastností jsou nejčastěji odhadovány metodami korelace polosourozenců, ve kterých se počítá s 25 % genetickou podobností a regrese potomek rodič, která je přesnější metodou genetického odhadu, avšak předpokládá dostupnost údajů u sledované vlastnosti u matek.

A. Vlastní sledování

K chovatelské analýze byly použity všechny klisny z celé vyselektované populace ze všech oddílů plemenné knihy ČMB v počtu

HPK	402
PK	328
1 PPK	202
2 PPK	147
<u>PPK</u>	<u>25</u>
	1.104

K chovatelské analýze byli použiti všichni hřebci v současné aktivní populaci v počtu 67 kusů.

Analýza chovu je provedena za období let 1995 – 2007. Byly sledovány údaje vývoje početních stavů, věková struktura, charakteristika základních tělesných rozměrů jak hřebců tak i klisen a to i v návaznosti podle otců klisen. Dále byly sledovány podíly genu zakladatelů linií v aktuální populaci plemenných hřebců i klisen. Byly hodnoceny stavby přípuštěných a ohřeбенých klisen, hodnocena natalita a intenzita připouštění podle jednotlivých hřebců. Též byly konstatovány uznané linie plemenných hřebců a uznané rodiny plemene ČMB. Byl sledován vývoj početních stavů koní v GZ. Za celou populaci hřebců a klisen byly vyhodnoceny morfologické znaky metodou lineárního popisu, zhodnocena základní zbarvení a zhodnocen stav klisen podle počtu majitelů v ČR.

Jako zásadní se z výčtu analyzovaných údajů jeví tyto problémy:

- a. snižování počtu připuštěných klisen
- b. nedostatečná selekce hřebců a klisen
- c. v některých liniích hřebců ubývání kostnatosti
- d. ubývání kostnatosti u klisen
- e. exteriérové nedostatky zádí a zadních končetin především u klisen
- f. zhoršující se mechanika pohybu jako důsledek citovaného bodu e)
- g. vymírání 3 mužských linií a tím snížení krevní diversity v GZ

5.2 Navržená opatření

5.2.1 Záchrana vymírajících linií

Uvedený stav se týká 3 linií a to linie 26 Miroš, 3998 Pandur a 396 Burgogue de Monti.

U těchto linií využít akceleračního programu minimálně v rozsahu 2-3 let tak, že vyplatit prémii 5.000,- Kč za odstavené hříbě, které se narodí z připuštění uvedenými hřebci (bude uplatněno pouze u hřebců Misan z linie Miroš a Brix z linie Burgogue de Monti). Hřelec Pandor z linie Pandur uhynul. Je nutné též od obou hřebců odebrat a zamrazit minimálně 30 inseminačních dávek (pokud bude semeno mrazitelné) a uložit je do depotu. Je nutno udělat všechna organizační opatření tak, aby z těchto připuštění se vykoupiło maximální množství hřebečků, které je nutno odchovat a zařadit do testu a po testu zařadit do chovu. Uvedené hřebce je nutné připouštět plošně tak, aby každý hřelec připustil minimálně 25 – 30 klisen za připouštěcí období. Je nutné, aby celou situaci pečlivě sledovala RPK a operativně řešila danou situaci. Pokud by došlo ke ztrátě uvedených linií, byla by to nenahraditelná škoda, neboť by došlo ke zúžení krevní diversity v GZ.

5.2.2 Alternativní připařování

Při analýze podílu genu zakladatelů linií bylo v komentáři konstatováno, že by bylo žádoucí využít informaci o zastoupení genů otcovských linií v jednotlivých populacích plemenných hřebců a chovných klisen ČMB. V příštích letech realizovat cílené alternativní připařování rodičovských párů s cílem kumulace individuálních genů jednotlivých linií u budoucích především samčích potomků. Toto opatření řešit formou příbuzenské plemenitby. Připařovat takové vybrané jedince, jejichž stupeň příbuznosti je vyšší než průměr populace. Buď úzkou příbuzenskou plemenitbu I-II, II-I, II-II, nebo blízkou II-IV, III-III, III-IV. Příbuzenskou plemenitbu uplatnit v rámci liniové plemenitby s tím, že dojde ke zvýšení chovného efektu a rychlejšímu ustálení požadovaných vlastností. Vlastní realizace by probíhala tak, že po dohodě s chovateli by byli vybráni hřebci a klisny, kde by bylo možno uplatnit příbuzenskou plemenitbu a bylo by zde možno upevnit požadované vlastnosti exteriérem. Při výběru by

se vždy jednalo o jedince nadprůměrné. I zde by se využilo akceleračního programu tak, že by se vyplatila prémie 2.000,- Kč na odstavené hříbě v časovém rozsahu min. 10 let. Každý rok použít 1-2 hřebce z různých linií, kteří by připustili celkem 20-30 klisen za připouštěcí sezonu. Opět i zde je nutno udělat organizační opatření a snažit se vykoupit hřebečky, kteří budou odpovídat chovatelskému záměru tyto hřebečky odchovat a zařadit do testu. Opět je nutné, aby celou situaci opět pečlivě sledovala RPK a operativně řešila danou situaci.

5.2.3 Osvěžení krve

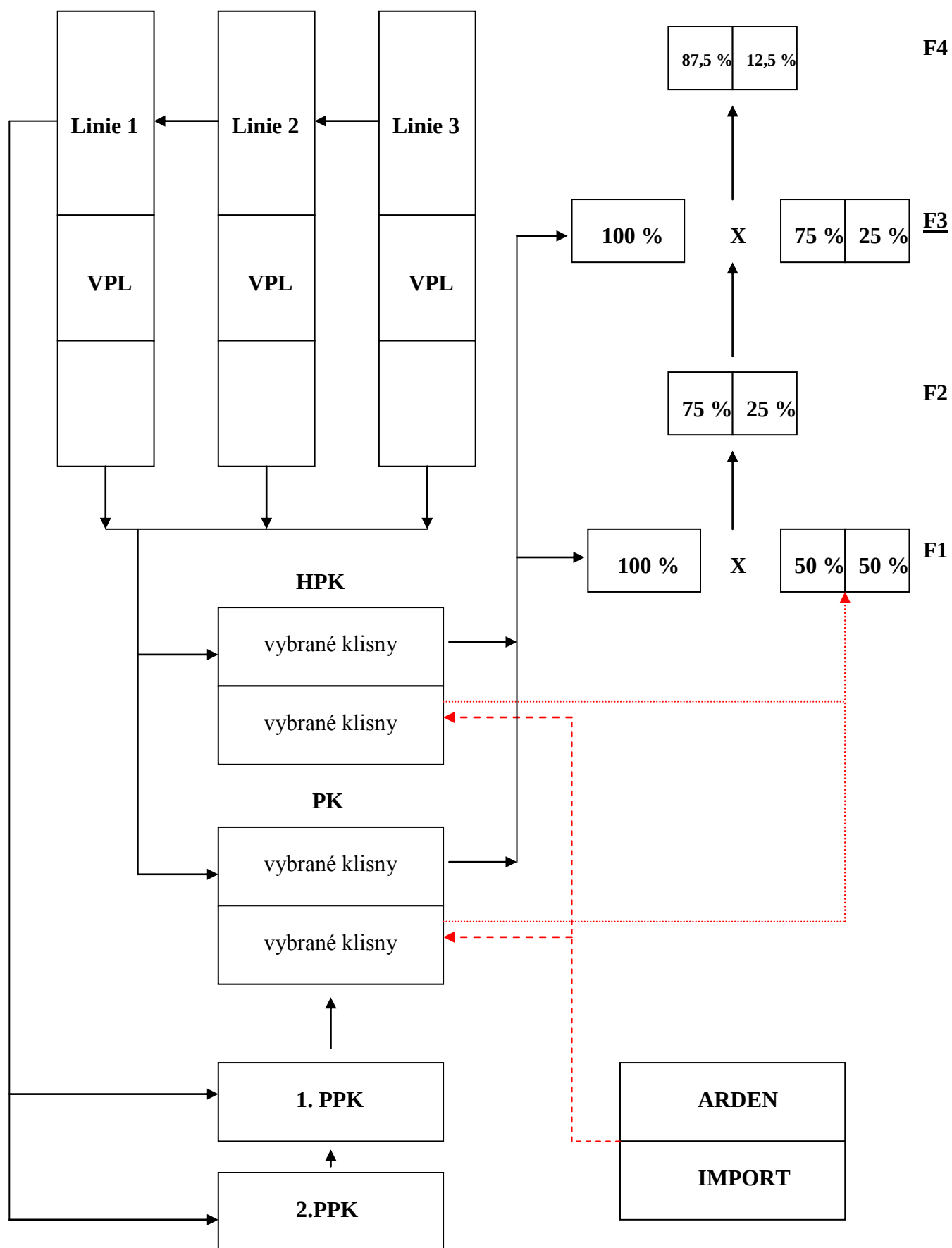
K řešení a korekci exteriérových nedostatků a k posílení vitality použít formu čistokrevné plemenitby „osvěžení krve“. To spočívá ve využití plemeníka nebo plemeníků stejného plemene odchovaného v rozdílných geografických nebo chovných podmínkách. Tím se využívá faktor prostorové izolace.

V dané situaci u plemene ČMB se jeví k tomuto účelu použít plemeno ardenské, neboť do roku 1900 se do českých a moravských zemí dováželi výhradně koně ardénští. Do dnešních dnů jsou zachovány dvě linie a to 50 Corále po hřebci Spirou a 3998 Pandur importovaný začátkem 60. let minulého století do hřebčína Netolice (viz genová analýza ad 4.1). Z analýzy je patrné, že tato krev je zastoupena ve všech současných liniích. Hledala se cesta, kde zajistit odpovídající jedince, kteří by vyhovovali typem a nejvíce se v typu přiblížili plemenu ČMB. K tomuto účelu se jako nejlepší jeví koně švédské provence. Byl vybrán hřebec Dominant po otci 11558 Rubon, z matky 112705 Debora, který byl odchován ve Švédsku u pana Göran Salomonsson a byl importován do Polska, odkud byl zakoupen do ČR. Hřebec je 7 letý s dvěma ročníky hříbat v PLR v celkovém počtu 36 ks. U hřebce Dominant bude provedena krevní genová analýza a na základě této analýzy a dohody s GZ VÚŽV Uhřetěves bude vyselektované potomstvo zařazeno do GZ.

Uvedený hřebec by byl připarován pouze na vybrané klisny s HPK v počtu 20 ks klisen ročně po dvě připouštěcí období. Pokud by hřebec navázal, pokračovalo by se dále v tomto způsobu plemenitby. Klisničky by byly klasicky selektovány od odstavení do 3 let. takže vybrané a přezkoušené klisny by byly zapsány do příslušného oddílu PK a též do GZ. Vyřazené klisničky by se dále šlechtitelského programu nezúčastnily. Na vybrané a přezkoušené klisny v generaci F1 by se nadále připouštěli ve stejnosměrné plemenitbě pouze hřebci ČMB. K chovu by se využíval pouze klisní materiál. Ardenští hřebci by zde nezaložili mužské linie (viz. schema). Hřebečci by byli využíváni jako užitkoví hospodářští koně a nadále by se šlechtění neúčastnily.

Pokud by hřebec nenavázal a nebyly přesvědčivé výsledky plemenitby, hřebec by byl z chovu vyřazen. Zde by byl též použit akcelerační program a to 3.000,- Kč na odstavenou klisničku z daného připarování. RPK si je vědoma závažnosti celé situace, proto na tento způsob připarování by byl vypracován konkrétní program s konkrétně vybranými koňmi a odsouhlasen s jejich chovateli. Hřebec by byl využíván v inseminaci čerstvým spermatem.

Linie hřebců

VPL – vybraní pokračovatelé linií

5.2.4 Stejnoseměrné připřívádění v oblasti

Dle zásad plemenářské práce v chovu ČMB spolu s řediteli ZH provedou rozdělení hřebců na stanice na základě požadavků vedoucích stanic s přihlédnutím liniového složení hřebců a klisen v dané oblasti.

5.2.5 Selektce klisen

- a) výběr klisniček pod chovnou klisnou
- b) výběr klisen k zápisu do PK a výkonnostních zkoušek
- c) zařazení klisen do chovu

Vzhledem k tomu, že plemeno ČMBK nemá vlastní hřebčínský chov, kde by mělo probíhat vlastní šlechtění, což je v současné situaci škoda. Do budoucna tato situace nebude nikým řešena. RPK tedy přistoupila k selekčnímu opatření, že do HPK budou zapsány klisny, které mimo jiné budou splňovat požadavek míry obvodu holeně při zápisu do PK ve 3 letech 23 cm a dosáhnou 7,1 bodu za hodnocení exteriéru a 7,1 bodu za vlastní užitkovost. Tímto opatřením je snaha vytvořit z hlavní plemenné knihy hlavní šlechtitelské jádro chovu a částečně tím eliminovat absenci hřebčínského chovu.

5.2.6 Selektce hřebců

- a) výběr hřebečků pod klisnou
- b) výběr hřebečků do testačních odchoven
- c) výběr hřebců do 60ti denního testu
- d) výběr hřebců do chovu po výkonnostních zkouškách s dočasnou licenci do 6 let
- e) přezkoušení hřebců v 6 letech a udělení doživotní plemenné licence

V liniích by mělo být do budoucna pracováno tak, že nejlepší hřebci by měli být intenzivně využíváni pro produkci příští generace synů jako pokračovatelé linií. U zvláště kvalitních hřebců by mělo být provedenou zakonzervování min. 50 dávek zmrazením do depotu (pokud půjde mrazit) jako genetická rezerva.

RPK přikročila též k dalšímu systémovému opatření v chovu a to udělením dočasné licence všem hřebcům, kteří úspěšně absolvovali 60 denní test v dvou a půl letech stáří do 6 let jejich stáří. V 6 letech by tito hřebci podstoupili závěrečný výkonnostní test s udělením trvalé plemenné licence.

Tento test je tvořen:

- a) přeměřením, převážením a zhodnocením exteriéru
- b) zkouškou mechaniky pohybu a ovladatelnosti v zápřeží o samotě

- c) zkouškou v distanční jízdě o délce 8 km s 3 klusovými reprízami v délce 3 km
- d) zkouškou ochoty v tahu na pískové nebo travnaté dráze o délce 100 m v saních s váhou 60 % váhy koně s trojím zabráním a zatavením

Každá disciplína bude hodnocena 100 body.

Ze 4 uvedených disciplín bude proveden aritmetický průměr a z uvedených hodnot bude stanoveno konečné pořadí tak, že bude

91 – 100 bodů	SE	superelita
81 – 90 bodů	E	elita
71 – 80 bodů	I	1. třída
60 – 70 bodů	II	2. třída

Pokud hřebec nedosáhne celkově 60 bodů nebo bude jiný důvod, který neodpovídá šlechtitelskému programu, bude z chovu vyřazen.

Jak bylo shora vzpomenu, užitkové vlastnosti koní podmiňují vlivy genetické a vlivy prostředí. Negenetické vlivy v chovu ČMB, které velkou měrou ovlivňují užitkové vlastnosti včetně exteriéru, je především odchov hříbat, vlastní výživa březích klisen a výživa mladých koní v odchovu. Musíme mít stále na zřeteli, že ČMB je plemeno nížinné a velmi rané. S raností souvisí i mohutnost těchto koní. Právě ve výživě je nejvíc nedostatků, chyb, ale i rezerv, které je nutné využít pro zkvalitnění uvedeného chovu, zvláště pak exteriéru a síly kostry.

Českomoravský belgický kůň by měl i nadále zůstat hospodářským koněm v náležitém typu, mohutnosti a síle kostry, která bude zaručovat jeho efektivní využití především v lesním hospodářství. Nutno mít na paměti, že 75-80 % výškových a šířkových rozměrů koně se utváří v prvním roce života. Pokud se však udělají chyby ve výživě březích klisen, kojících klisen a hříbat po odstavu, ať je to u jednotlivých chovatelů nebo na odchovnách, pak se již tyto chyby nedají prakticky napravit a podepíší se na celkovém negativním tělesném vývoji mladého koně. Proto je celý tento navrhovaný systém v chovu ČMB nastaven tak, aby nutil všechny zúčastněné přemýšlet a realizovat odchov tak, aby negativní účinky prostředí v procesu šlechtění byly omezeny na co nejmenší míru.

Tento návrh šlechtění bude konkretizován vlastním propařovacím plánem vypracovaným pro jednotlivé oblasti. To znamená po dohodě s chovateli budou vybrány příslušné klisny a budou připáreny vybranými hřebci. Praktickou plemenitbu a její výsledky budou sledovat a usměrňovat chovatelské komise oblastí.

6 Závěr

Od roku 2004 byl vedením ČMB stanoven úkol vytvořit fungující systém, který by po stránce organizační, společenské, chovatelské a šlechtitelské zabezpečoval zdárný rozvoj tohoto unikátního plemene. Prvním krokem byla provedena zásadní revize stanov svazu. Byly ustanoveny čtyři chovatelské oblasti, které pokrývají celou ČR. Hranice jednotlivých oblastí jsou tvořeny hranicemi jednotlivých okresů. V těchto oblastech byly vytvořeny chovatelské komise a ustanoveni vedoucí chovu, kteří mají zodpovědnost za chov v dané oblasti. Na tyto stanovy navázaly „Zásady plemenářské práce v chovu ČMB“, které jsou vlastně organizačním opatřením v celém chovu ČMB. Posledním dokumentem, který by měl uvedenou strukturu dotvořit, je tato analýza chovu a návrh šlechtitelských opatření do roku 2020. Tato opatření jsou již promítnuta do úpravy ŘPK ČMBK. RPK a předsednictvo ČMBK věří, že uvedená opatření by měla přispět ke zvelebení chovu ČMBK. Bude ovšem záležet na samotných chovatelích, jak tato opatření pochopí a přijmou je za své a budou je aktivně prakticky naplňovat.